

Naš časopis, glasilo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika, ureja uredniški odbor: Drago Debeljak, Tanja Hrovatin (odgovorni urednik), Franc Petelin (tehnični urednik), Rafael Jaklič, Miloš Mauri, Smiljan Ogorelec, Janez Pečar, Franc Fortuna in Janez Žnidaršič. Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 6, Vrhnika. Tisk tiskarna Kresija, 61000 Ljubljana, Adamič-Lundrovo nabrežje 2.

NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNIKA

Leto 4

Številka 25

Marec

April 1976

UGOTOVITVE O USTANAVLJANJU IN DELOVANJU SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE V OZD V OBČINI VRHNIKA

Je delavska kontrola zaživel?

Odgovori na vprašalnik, ki ga je izdelal sindikat in je bil poslan vsem TOZD in ostalim delovnim skupnostim, nam nudijo predvsem številčni prikaz stanja, vse premalo pa dejansko dosežene rezultate v delovanju vseh oblik samoupravne delavske kontrole. Prav gotovo je to šele prvi korak v tej akciji in nadaljnja naloga občinskega sindikalnega sveta je ugotoviti, na katerih področjih samoupravna delavska kontrola ne deluje, katere pomanjkljivosti v organiziranju in delovanju te se kažejo, na kakšne ovire pri svojem delu ta običajno naleti, odstranjevanje teh ovir itd.

Organi samoupravne delavske kontrole so oblikovani v 16 do 20 OZD, kolikor jih je na vprašalnik sploh odgovorilo. V 12 od teh je bil organ samoupravne delavske kontrole izvoljen leta 1974, v 3 leto prej in v 1 preteklo leto, najpogosteje na predlog organov samoupravljanja, osnovnih organizacij sindikata in OO ZK, največkrat pa so to bili skupni predlogi vseh naštetih organizacij. Le v enem primeru je pri tem predlogu sodelovala OO ZSMS, v dveh pa tudi poslovodni organi. V 13 OZD so volitve v delavski svet in v organ samoupravne delavske kontrole potekale ističasno na zboru delavcev, v treh primerih pa je bil delavski svet že izvoljen in je bilo treba ponovno sklicati zbor delavcev za izvolitev tega organa.

Organi samoupravne delavske kontrole so številčno omejeni na 3 do 5 članov, med temi pa je izredno malo članov ZK, saj kar v 11 odborih ni nobenega člana komuniste. Tudi izobrazbena struktura članov teh organov je različna,

najpogosteje se pojavljajo visoko kvalificirani delavci in delavci s srednjo izobrazbo.

Na kratko si oglejmo še delo teh organov kolikor je to razvidno iz dobljenih odgovorov. Organi samoupravne delavske kontrole so obravnavali različne probleme: delovne pogoje, plačevanje nadurnega dela, stabilizacijske ukrepe, režijske stroške, odpravljanje nesmoterne porabe surovin, kontroliranje kvalitete končnih izdelkov, ponekod so se dotaknili tudi periodičnih in zaključnih računov, sklada skupne porabe, finančnega poslovanja, gospodarskih načrtov in investicij – vendar bi morali to storiti veliko bolj natančno in učinkovito. Za takšno temeljito in uspešno delo pa bi morali organi samoupravne delavske kontrole imeti izdelane delovne načrte, program dela, delovne naloge pa tudi časovno razporejene.

Pri svojem delu ti organi najpogosteje sodelujejo z delavci, delavskimi sveti in družbenopolitičnimi organizacijami. Le v dveh

primerih smo zasledili sodelovanje z organi notranje strokovne kontrole, SDK in v enem primeru z družbenim pravobranilcem samoupravljanja.

Vsekakor bi morale strokovne službe OZD in organi notranje strokovne kontrole veliko bolj sodelovati pri delu tega organa. Veliko večje sodelovanje bo potrebno vzpostaviti tudi s SDK, organi delavske kontrole na nivoju delovnih organizacij ali SOZD in pa okrepiti medsebojno delovanje.

12 OZD ima v svojih aktih oziroma v pravilniku o delu samo-

upravne delavske kontrole opredeljene dolžnosti strokovnih služb, da morajo te pripravljati podatke za te organe. Ti so do sedaj najčeseje o svojem delu oziroma ugotovitvah poročali delovni skupnosti ali zboru delavcev, kateremu je ta organ tudi odgovoren, v manj primerih pa delavskemu svetu OZD in družbenopolitičnim organizacijam. V 11 primerih ti organi poročajo le po potrebi in v 2 primerih redno, tj. štirikrat letno. Poudariti pa moramo, da morajo biti poročila teh organov redna (po potrebi tudi občasna) in v pisni obliki.

Vzporedno s temi pozitivnimi ugotovitvami pa moramo poudariti, da je še vedno čutili zapostavljanje organov delavske kontrole in prav tu morajo osnovne organizacije sindikata in izvršni odbori nuditi politično in moralno podporo odboru, da bo ta lahko zaživel (tam kjer še ni) in uspešno deloval.

T.H.

Delegatska vprašanja

Po poslovniku občinske skupščine je treba na vsaki seji zbor Skupščine občine določiti točko dnevnega reda z naslovom „POSTAVLJANJE DELEGATSKIH VPRAŠANJ IN DAJANJE ODGOVOROV NANJE“. V ta namen se lahko tudi skliče posebna seja posameznega zbora.

V času od konstituiranja delegatske skupščine tj. od 29.4.1974 do 29.2.1976 so imeli zbori Skupščine občine po 16 ločenih sej in 11 skupnih sej. Na ločenih sejah so delegati postavili preko 150 delegatskih vprašanj. Na 15. ločenih sejah, ki so bile 3.2. in 5.2.1976 so zbori pregledali delegatska vprašanja in odgovore nanje za 12 sej zborov. Ugotovili so, da je ostalo še 42 delegatskih vprašanj brez odgovorov in nanje bo treba nujno odgovoriti do konca aprila 1976.

Pregled delegatskih vprašanj in odgovorov nanje je obravnavala tudi občinska konferenca SZDL (kasneje tudi IS) in oblikovala stališča, s katerimi soglašajo zbori občinske skupščine.

Pri postavljanju delegatskih vprašanj je potrebno vpeljati red in določiti zaporedje. Delegacija naj najprej postavi delegatsko vprašanje svetu krajevne skupnosti oziroma delavskemu svetu organizacije združenega dela oziroma svetu delovne skupnosti ali pa pristojni samoupravni interesni skupnosti. Če mora delegatsko vprašanje razrešiti organ pristojne družbenopolitične organizacije ga je treba v pisni obliki poslati temu organu (OK SZDL, OBČINSKI SINDIKALNI SVET, ODBOR ZZB NOV itd.). V kolikor pa je pristojna za odgovor Skupščina oziroma Izvršni svet ali upravni organ, naj ga delegat v pisni obliki posreduje pristojnemu zboru. Vsa delegatska vprašanja naj bodo v pisni obliki dostavljena vsaj 15 dni pred sejo zbora, tako, da bo Izvršni svet oziroma pristojni upravni organi lahko pripravili odgovor do naslednje seje zborov. Če pa bodo delegati v prihodnje še postavljali delegatska vprašanja, ne da bi popreje zvedeli, kdo naj oblikuje ustrezne odgovore, jih je treba na seji zbora selekcionirati, se pravi, določiti je treba komu je treba poslati delegatsko vprašanje in do kdaj mora ta naj pripraviti odgovor in kam tak odgovor poslati.

Drago Debeljak

Sindikati pred nalogami

V začetku marca je bila letna skupščina občinskega sveta Zveze sindikatov, katere so se udeležili delegati občinskega sveta Zveze sindikatov in predsedniki osnovnih organizacij sindikata.

Prisotni so najprej obravnavali in kritično ocenili poročilo o delu občinskega sveta v preteklem letu, v katerem je bila med drugim poudarjena aktivnost sindikata za uspešnejše gospodarjenje in stabilizacijo v gospodarstvu, združevanje dela in sredstev, razporejanje dohodka in delitev osebnih dohodkov, socialna politika in varnost delavcev pri njihovem delu, izobraževanje delavcev, družbena samozашčita ter organizacijsko kadrovska utrditev osnovnih organizacij sindikata. Poudarili so, da se morajo člani sindikata temeljito pripraviti na razpravo o osnutku zakona o združenem delu.

Pregledali so tudi rezultate, ki jih je pokazala analiza o konstituiranju in delovanju samoupravne delavske kontrole v OZD v naši občini. Obravnavali so tudi predlog letnega delovnega načrta občinskega sveta Zveze sindikatov, ki je konkretiziran v sklepih 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije in 7. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije, glede na novo družbeno vlogo in pomen, ki je določena tudi v ustavi. Naloge, ki izhajajo iz obeh kongresnih dokumentov so trajnejšega značaja in jih ne bo moč urediti v kratkem obdobju enega

leta. Vse organizacije in organi pa morajo, upoštevajoč te kongresne sklepe, določiti svoje konkretne naloge, njihove nosilce in rok, do katerega morajo biti te izvršene. Konkretne akcije občinskega sindikalnega sveta v letošnjem letu so: – Zaključitev letnih skupščin v osnovnih organizacijah sindikata – Pospšejevanje delovanja samoupravne delavske kontrole – Izvajanje delegatskega sistema in uveljavljanje iz tega izhajajočih odnosov v temeljnih samoupravnih organih in skupnostih v družbenopolitičnih skupnostih – Razvijanje samoupravljanja v KS s posebnim poudarkom na vlogi in položaju TOZD v teh KS – Javna razprava o zakonu o združenem delu in dejavnost sindikatov pri uresničevanju samoupravnih odnosov v OZD – Srednjeročno planiranje družbenega razvoja SFRJ in SRS od 1976 do 1980 – Izobraževanje sindikalnih aktivistov in vseh delegatov – Samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje na področju delitve dohodka – Ustanovitev kluba samoupravljalcev itd. Poleg predloga letnega delovnega načrta so prisotni pregledali tudi predlog finančnega načrta občinskega sveta Zveze sindikalnega sveta Zveze sindikatov za letošnje leto in pa družbeni dogovor o razporejanju dohodka v letu 1976.

Vsem občanom čestitajo za:

27. april - dan ustanovitve OZ

1. maj - praznik dela

6. maj - občinski praznik

9. maj - dan osvoboditve

SKUPŠČINA OBČINE, IZVRŠNI SVET
SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI
IN VSE DRUŽBENOPOLITIČNE
ORGANIZACIJE

Stališča, kriteriji in postopek za presojanje upraviče- nosti do re- gresiranja prehrane med delom v obliki vred- nostnih bonov za živila

Kriteriji in postopek za presojanje upravičenosti regresiranja prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila je dokončno sprejel in potrdil odbor sindikatov Slovenije za samoupravno sporazumevanje o delitvi dohodka in osebnih dohodkov na svoji 38. seji, dne 30. januarja 1976, upoštevaje pri tem pripombe iz razprav v občinskih svetih ZSS in v republiških odborih sindikatov.

Prošnje za pridobitev soglasja za regresiranje prehrane v obliki vrednostnih bonov za živila bodo obravnavali občinski sveti Zveze sindikatov Slovenije in republiški odbori sindikatov po dogovorjenih kriterijih in postopku šele takrat, ko bodo udeleženci samoupravnega sporazumevanja uveljavili določila sindikalne liste 1976 v svojih panožnih samoupravnih sporazumih o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in o delitvi sredstev za osebne dohodke oziroma v družbenih dogovorih za območja.

Pri uveljavljanju določila 21. točke sindikalne liste 1976 si morajo predvsem osnovne organizacije sindikata prizadevati, da se uresničijo stališča sindikatov, to je, da se za vse zaposlene zagotovi organizirana prehrana med delom. Realizacija teh stališč naj torej pomeni, da bo udeleženec samoupravnega sporazumevanja zaprosil za pridobitev soglasja za regresiranje prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila res v izjemnih primerih in šele potem, ko je proučil vse možne načine organiziranja prehrane med delom. Prav slednje pa naj spodbudi tudi gostinske in trgovinske organizacije k takšnemu organiziranju (delovanju) obratov družbene prehrane, da bodo skupni naporji že v najkrajšem času pokazali ugodne rezultate.

I. STALIŠČA

V skladu z določilom 21. točke sindikalne liste 1976 smo v sindikatih pristopili k oblikovanju enotnih splošnih kriterijev, po katerih bodo občinski sveti Zveze sindikatov Slovenije in republiški odbori sindikatov presojali upravičenost do regresiranja prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila.

Tako kot ob oblikovanju enotnih splošnih kriterijev kot za reševanje posameznih vlog za pridobitev soglasja se moramo sindikati zavzemati za uveljavitev naslednjih osnovnih načel:

– kriteriji, po katerih presojamo upravičenost do vrednostnih bonov, morajo biti takšni, da bodo temeljne in druge organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti spodbujali k organiziranju tople prehrane med delom za vse zaposlene;

– kriteriji naj spodbujajo temeljne in druge organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti k organiziranju prehrane med delom tudi za tiste delavce, ki zaradi narave dela delajo na oddaljenih in nestalnih deloviščih;

– kriteriji naj spodbujajo temeljne in druge organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti k organiziranju prehrane med delom tako, da bo omogočena prehrana tudi tistim delavcem, ki so iz zdravstvenih razlogov upravičeni do drugačne prehrane kot večina zaposlenih.

Za uresničitev teh načel smo se v sindikatih zavzemali tudi doslej, še posebej pa smo to dolžni storiti zdaj, da ne bi prihajalo do zlorab.

O tem, kaj se šteje za organizirano prehrano med delom in v katerih izjemnih primerih je možno izplačevati vrednostne bone, določa 21. točka sindikalne liste za leto 1976:

(1) Za organizirano prehrano med delom se šteje prehrana, organizirana v temeljnih ali drugih organizacijah združenega dela oziroma delovnih skupnostih ali tista, ki je po dnevnih obrokih zagotovljena pogodbeno z ustreznim obratom.

(3) Izjemoma se lahko delavcem, ki jim zaradi narave dela ni možno organizirati prehrane po prvem odstavku te točke, regresira prehrana v obliki vrednostnih bonov za živila v enaki višini kot drugim delavcem.

(4) V obliki vrednostnih bonov se lahko regresira prehrana tudi delavcem, ki z zdravniškim spričevalom dokažejo, da imajo predpisano dietno prehrano in če take prehrane ni možno zagotoviti med delom.

Da ne bi regresiranje prehrane v obliki vrednostnih bonov postalo „splošno pravilo“, predvideva sindikalna lista nekatera enotna izhodišča:

(3) Soglasje za regresiranje prehrane v obliki vrednostnih bonov daje za določen čas občinski svet Zveze sindikatov Slovenije po predhodnem pismenem mnenju ustreznega republiškega odbora sindikata, upoštevaje pri tem dogovorjene kriterije.

Takšno določilo sindikalne liste zahteva od nas, da postopek dajanja soglasij za regresiranje prehrane z vrednostnimi boni v čim večji meri uskladimo, s tem da:

a) enotno opredelimo kriterije, ki opravičujejo regresiranje prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila v izjemnih primerih in za določen čas, ter

b) se dogovorimo o tem, na kakšen način in v kolikšnem času naj se zaključijo postopek za pridobitev soglasja.

II. KRITERIJI

Pri presoji upravičenosti do regresiranja prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila „v izjemnih primerih“ upoštevajo občinski sveti Zveze sindikatov Slovenije in republiški odbori sindikatov naslednje kriterije, ki lahko opravičujejo takšen način regresiranja prehrane med delom:

1. Če narava dela zahteva, da se delo opravlja vsak dan drugje, če zahteva vsakodnevno gibanje v kraju ali zunaj kraja stalne zaposlitve, pri čemer ni možno vnaprej predvideti ne mesto dela in ne čas trajanja takšnega dela, če so delavci med delovnim časom razkropljeni po terenu, tako da ni možno v nobenem primeru organizirati prehrane in če delavec za ta čas ne prejme dnevnice.

2. Če delavci temeljne ali druge organizacije združenega dela, njene organizacijske enote oziroma delovne skupnosti delajo v takšnem kraju ali območju, kjer ni v bližini ustreznega obrata prehrane, s katerim bi sklenili pogodbo, in tudi ni možno hrane dostavljati.

3. Če delavec z zdravniškim potrdilom dokaže, da mora uživati dietno prehrano, ki je ni možno organizirati na enak način kot za druge delavce.

Navedeni trije kriteriji veljajo za izjeme, za posamezne delavce ali skupino delavcev na specifičnih delovnih mestih, v primerih, ko je sicer za večino zaposlenih zagotovljena organizirana prehrana med delom. Soglasje za regresiranje prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov v izjemnih primerih velja največ za leto, kot velja sindikalna lista 1976.

Soglasje za regresiranje prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila je potrebno pridobiti tudi v primeru, ko temeljna ali druga organizacija združenega dela, delovna skupnost ali organizacijska enota še nima zagotovljene organizirane prehrane med delom, pa jo namerava organizirati pred iztekom veljavnosti sindikalne liste 1976.

Odločitev o tem, za koliko časa velja soglasje za regresiranje prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila, mora izhajati iz obrazložitve prizadete organizacije in njenega programa, iz katerega bo razvidno, kako in v kolikšnem času bo organizirala prehrano med delom.

III. POSTOPEK

1. Prošnja za pridobitev soglasja za regresiranje prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila, upoštevaje prvi in drugi kriterij, pošlje vsaka temeljna ali druga organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost, ki nima organizirane prehrane med delom v skladu z 21. točko sindikalne liste 1976

Prošnja za pridobitev soglasja obsega:

– izpolnjen obrazec „Vloga za pridobitev soglasja za regresiranje prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila, iz katerega bo razvidno, za katera delovna mesta in za kolikšno število delavcev se soglasje prosi;

– program organiziranja prehrane med delom, iz katerega bo razvidno, kakšni ukrepi so bili oziroma bodo sprejeti, da bo zagotovljena prehrana med delom in v kolikšnem času, ter

– stališče osnovne organizacije sindikata o razlogih za tak izjemen način regresiranja prehrane med delom.

O regresiranju prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila na osnovi zdravniškega potrdila (tretji kriterij) odloči pristojni samoupravni organ prizadete organizacije.

2. Temeljni ali druga organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost pošlje en izvod prošnje z naštetimi prilogami občinskemu svetu Zveze sindikatov Slovenije tiste občine, kjer je temeljna ali druga organizacija združenega dela, delovna skupnost ali organizacijska enota, ki prosi za soglasje. Drug izvod prošnje s prilogami pošlje ustreznemu republiškem odboru sindikata.

3. Postopek za pridobitev soglasja mora biti zaključen v roku 20 dni od dneva, ko je občinski svet Zveze sindikatov Slovenije prejel prošnjo s prilogami za pridobitev soglasja.

4. Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije mora v roku 15 dni od prejema obravnavati prošnjo za pridobitev soglasja na osnovi dogovorjenih kriterijev ter o svoji odločitvi obvestiti ustrezen republiški odbor sindikata. Iz utemeljitve odločitve občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije naj bo razvidna tudi obrazložitev morebitne konzultacije v prizadeti organizaciji.

Pooblaščen organ republiškega odbora sindikata na osnovi dogovorjenih kriterijev ugotovi, ali je odločitev občinskega sveta ZSS utemeljena in v zvezi s tem oblikuje pismeno mnenje, ki ga posreduje občinskemu svetu ZSS, in sicer najkasneje v roku 5 dni po prejemu odločitve občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Potem ko občinski svet Zveze sindikatov Slovenije in republiški odbor sindikata uskladi svoja stališča, sprejme občinski svet ZSS končno odločitev o upravičenosti ali neupravičenosti prosilca do regresiranja prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila. O svoji končni odločitvi pismeno obvesti:

- prosilca,
- ustrezen republiški odbor sindikata in
- službo družbenega knjigovodstva.

Iz soglasja občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije mora biti razvidno, za koliko časa in za katera delovna mesta velja.

5. Občinskim svetom Zveze sindikatov Slovenije priporočamo, da imenuje posebne komisije, ki se bodo sestajale po potrebi ter tako sproti pregledovale prošnje in dajale svoja soglasja na osnovi dogovorjenih kriterijev. Pri obravnavanju prošenj za pridobitev soglasja sodeluje tudi predstavnik občinske organizacije sindikata.

6. Če občinski svet Zveze sindikatov Slovenije ali republiški odbor sindikata ugotovi, da vloga za pridobitev soglasja oziroma program organiziranja prehrane ni popoln, ali v primeru, da stališča občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije in republiškega odbora sindikata niso usklajena, lahko od organizacije zahteva dopolnilna pojasnila ali jo običeta. V tem primeru prične teči rok za pridobitev soglasja od dneva, ko občinski svet Zveze sindikatov Slovenije in republiški odbor sindikata prejmeta dodatne utemeljitve.

7. Če občinski svet Zveze sindikatov Slovenije ali republiški odbor sindikata ugotovi, da so se pogoji, ki opravičujejo regresiranje prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila, v izjemnih ali drugih primerih spremenili, ponovno preveri upravičenost regresiranja prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila.

8. Dogovorjeni postopek za pridobitev soglasja za regresiranje prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila, se smiselno uporablja tudi za delavce, zaposlene pri zasebnih delodajalcih.

9. Da bi lahko preverjali uresničevanje osnovnih načel sindikatov o organizirani prehrani med delom in spremljali uresničevanje sprejetih dogovorov, naj vodijo občinski sveti zveze sindikatov Slovenije in republiški odbori sindikatov evidenco prispelih prošenj za pridobitev soglasja in svojih odločitev. Iz evidence mora biti razvidno, za katero obdobje je soglasje izdano in ob katerih pogojih velja.

zdravstvene skupnosti v svojih samoupravnih sporazumih.

b) Denarna pomoč delavcu v primeru daljše bolezni ali ob smrti v ožji družini in to največ v višini neto povprečnega OD zaposlenih v organizaciji v preteklem letu.

c) Enkratna pomoč ob elementarnih nesrečah ali požarih, ki so prizadeli delavca in njegovo družino.

č) Enkratne letne obdaritve upokojencev.

d) Enkratne pomoči ob nastanku težje invalidnosti.

e) Druge solidarnostne pomoči. Predlog za dodelitev solidarnostne pomoči – (razen pod točko a) – daje OOS.

31. Nagrada za delo ob odhodu v pokoj

Nagrada ob odhodu delavca v pokoj znaša najmanj dva in največ tri neto povprečne osebne dohodke na zaposlenega v SRS v preteklem letu. Enak znesek gre ob smrti delavca najožjim članom družine.

32. Nagrade ob delovnih jubilejih

Najvišji zneski teh nagrad znašajo:

- za 10 let delovne dobe 2.300 din
- za 20 let delovne dobe 3.450 din
- za 30 let delovne dobe 4.600 din

Katera delovna doba se upošteva pri določanju delovnega jubileja in konkretno višino ter obliko nagrade za posamezne delovne jubileje določijo delovne organizacije v svojem samoupravnem splošnem aktu.

To so določila, ki jih vsebuje sindikalna lista za leto 1976 in s katerimi bomo morali uskladiti tudi naše samoupravne sporazume. P.M.

pri določevanju zaščitnih kmetij. Trajnejše gospodarsko sodelovanje, ki vsebuje združevanje dela in delovnih sredstev ali pa poslovno sodelovanje s kmetijsko organizacijo zruženega dela pa mora biti urejeno s primerno pogodbo. Pogoj za določitev tega merila je torej pismena pogodba o trajnejšem gospodarskem sodelovanju s kmetijskimi organizacijami zruženega dela in pa da kmet na osnovi rezultatov takega gospodarskega sodelovanja lahko dobi pravico zdravstvenega invalidskega in starostnega zavarovanja v obsegu kot oseba v delovnem razmerju.

ADD/4 MODERNIZACIJA KMETIJ

Sistematično preusmerjanje in specializacija kmetij kot sestavni del procesa splošne modernizacije zasebnega kmetijstva je rezultat družbene interesa, da se prostor, na katerem zaradi tehničnih in ekonomskih vzrokov ni mogoča velika družbena proizvodnja, ohrani naseljen in gospodarsko aktiven ter da se na tem prostoru zagotove tudi državni presežki kmetijskih proizvodov. Med zaščitene kmetije je šteti vse kmetije v katere so že vložena znatna družbena ali privatna sredstva za modernizacijo. Enako pa velja tudi za kmetije, ki imajo potencialne možnosti za modernizacijo.

ADD/5 DRUŽBENI INTERES O OHRANITVI DOLOČENIH KMETIJSKIH ENOT

Če podan družbeni interes za ohranitev integritete določenih kmetijskih gospodarstev, zaradi potreb splošnega ljudskega odpora, zaradi kulturnih in zgodovinskih razlogov in podobno je pri konkretnem določevanju zaščitnih kmetij potrebno upoštevati tudi to merilo.

MERILA ZA DOLOČITEV ZAŠČITENIH KMETIJ NA PODROČJU OBČINE VRHNİKA

EKONOMSKA MERILA

1. Vse perspektivne kmetije, ki so že preusmerjene, ali pa bodo preusmerjene po srednjeročnem načrtu kmetijskih in gozdarskih organizacij.
2. Vse kmetije, ki so že specializirane v proizvodnji, pa so lahko tudi manjše, vendar imajo že urejene trajne nasade ali hleve z ustrešno mehanizacijo. Kmetije, ki imajo 3 ha sadovnjaka ali hlev za vsaj 15 glav goveje živine.

3. Vse kmetije, ki sicer še niso vključene v kooperacijo po pogodbi o trajnem sodelovanju, če imajo ne glede na sedanje stanje vse izgleda, da bodo postale preusmerjene kmečke družine s povprečnim dohodkom kvalificiranega delavca.

4. Vse večje kmetije, ki so že urejene ali pa bodo ter imajo vse pogoje, da poleg kmetijske dejavnosti lahko razvijajo tudi kmečki turizem.

5. Vse tiste kmetije, ki bodo v kratkem imele urejeno popolno pokojninsko in zdravstveno zavarovanje.

6. Vse tiste kmetije, ki bodo v javni razpravi zaprosile same, da bodo zaščitene pod pogojem, da kmetija izpolnjuje ekonomske pogoje samostojnega preživljanja kmečke družine.

7. Upoštevati je treba tudi kmetije, ki so že opremljene s popolno kmetijsko mehanizacijo, opremo in zgradbami, ne glede na velikost sedanega obsega kmetije, če so izgledi, da bodo take kmetije z odkupom ali zakupom zemlje preko Kmetijske zemljiške skupnosti v bližnji prihodnosti postale ekonomsko močnejše za samostojno preživljanje, ter imajo naslednika.

SPLOŠNO DRUŽBENA MERILA

8. Vse večje kmetije, katere so zaradi svoje lege pomembne za potrebe splošnega ljudskega odpora.

9. Vse večje kmetije, katere so iz zgodovinskih in narodopisnih ter kulturnih razlogov pomembne za ohranitev kot celotna kmetija in da se ne bi na podlagi dedovanja drobila in izgubila zgoraj navedeni značaj.

PROSTORSKA MERILA

10. Vse večje kmetije, ki so pomembne zaradi varstva krajine in da ostanejo kot celota za varstvo kmetijskega prostora kot področje kmetijske proizvodnje, zato, da se tak prostor ne spremeni v vrničarsko ali vikendaško področje, ampak da zadrži značaj prostora čiste kmetijske proizvodnje.

Zakon o dedovanju kmetijskih zemljišč in kmetij omejuje prehajanje kmetijskih zemljišč na podlagi dodovanja v roke tistih, ki jih ne obdelujejo in preprečuje drobitev zaščitnih kmetij. Kmetije praviloma deduje en sam dedič, drugi dediči pa dedujejo denarno vrednost nujnega deleža.

Uresničevanje tega zakona pa je mogoče le, če se v predpisanem postopku sprejme odlok o zaščitnih kmetijah. Odlok sprejme občinska skupščina na predlog Kmetijske zemljiške skupnosti in krejavnih skupnosti v sodelovanju z družbeno političnimi organizacijami. Odlok mora biti vsklajen z občinskim prostorskim planom in ga je treba vsakih pet let vsklajevati.

Merila po katerih naj bi določili kmetije, ki jih bo Skupščina občine Vrhnika z odlokom zaščitila, so izdelana na podlagi ekonomskim, splošnih in družbenih in prostorskih kriterijev in so prirejena razmeram v naši občini.

Razvidno je, da pri določanju meril nismo postavili pogoje koliko ha obdelovalnih površin in gozda mora imeti lastnik zemlje, ker vemo, da ima kmet v naši občini možnost vzeti v dolgoročni zakup (25 let) kmetijsko zemljišče in tako postati velik tržni proizvajalec, vključen v organizirano družbeno proizvodnjo.

Vsekakor je treba vsako kmetijo obravnavati individualno in ugotoviti ali ima pogoje za zaščito ali ne. To pa je zelo zahtevna in odgovorna naloga, saj je treba upoštevati konkretne razmere in potrebe v občini.

Merila za določitev zaščitnih kmetij je izdelala KS Vrhnika. Na podlagi teh meril so krajevne skupnosti predlagale kmetije navedene v odloku.

ODGOVOR ORGANIZACIJI ZZB NOV PODLIPA

Status kmeta in zaščitena kmetija

Organizacija ZZB NOV iz Podlpe nas je prosila, da objavimo v „Našem časopisu“ pojasnilo pojmov „status kmeta“ in „zaščitena kmetija“, ki se v zadnjem času pogosto pojavljata in razlike med njima.

STATUS KMETA ima občina, ki z osebnim delom obdeluje kmetijsko zemljišče, če stalno živi v kraju, kjer je to kmetijsko zemljišče ali njegov del in s kmetijsko dejavnostjo ustvarja pomemben dohodek ne glede na to, če ima še druge vire dohodka (npr. iz delovnega razmerja, pokojnina, obrt). Kdor z osebnim delom ne obdeluje kmetijskega zemljišča, ni kmet. Po zakonu o kmetijskih zemljiščih je kmet tudi občan, katerega družinski član izpolnjuje navedene pogoje. Za pomemben dohodek se smatra dohodek, ki ga občan ustvarja z osebnim delom v kmetijstvu in ima značaj gospodarske dejavnosti.

ZAŠČITENA KMETIJA je tista kmetija, ki zagotavlja lastniku primerno preživljanje in to iz dohodka kmetijske dejavnosti, gozdne proizvodnje, dohodka, ki izvira iz proizvodnega sodelovanja z organizacijo zruženega dela ter dohodka, ki izvira s kmetijsko proizvodnjo povezano dejavnostjo (kmečki turizem)

Določitev kmetij je potrebna zato, da zavarujemo določena kmečka gospodarstva pred drobitvijo ob dedovanju.

Vse kmetije, ki jih bo skupščina občine določila v odloku, morajo zadostiti zahtevanim kriterijem (glej obrazložitev v prilogi Odloka o določitvi kmetij po zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev - kmetij).

Kmetije pa niso določene za stalno ampak so pod stalno revizijo, ki se mora vršiti vsakih pet let ali po potrebi. Občinska skupščina lahko na predlog KZS in KS določi katerim kmetijskim gospodarstvom se vzame status kmetije, če ta ne izpolnjuje meril za določitev kmetije ali na novo določi kmetijsko gospodarstvo kot kmetijo, če to izpolnjuje merila za določitev kmetije.

Zakon o dedovanju kmetij in kmetijskih zemljišč preprečuje drobitev zaščitnih kmetij. Kmetijo praviloma deduje en sam dedič, drugi pa le denarno vrednost nujnega deleža.

Za vse nejasnosti, vprašanja pa se lahko občani obrnejo in dobe odgovore nanje na strokovno službo KZS (v prostorih Turističnega društva na Vrhniki) vsako sredo!

Ali veste — da so vzdrževalna dela parkov in zelenic v naši občini v preteklem letu znašala 52.493,80 din.

Vrhniške čipkarice so se zbrale

Prav gotovo se marsikdo med nami ob pogledu na „klekano čipko“ vpraša, kdo se danes sploh še lahko ukvarja s tako preciznim delom saj živimo v času strojev in tehnike ter vse delamo le na „brzino“. Res je tako, vendar so še med nami mnoge žene in dekleta, ki dan za dnem, ure in ure, presedijo pri „punključku“ in pod urnimi prsti nastajajo najrazličnejše umetnije v vseh barvah.

Največ čipkaric je v okolici Idrije, Žirov, v Poljanski in Selški dolini. To delo pa je razširjeno tudi na Vrhniki in njeni okolici. Že 18 let obstaja poslovalnica za odkup čipk v sklopu Trgovskega podjetja DOM iz Ljubljane, ki skrbi za dobavo materialov in nato za odkup že gotovih izdelkov.

Pred kratkim smo se zbrale čipkarice na sestanku s predstavniki tega trgovskega podjetja, na katerem smo izmenjali svoje želje, ideje in poglede. Z zanimanjem smo poslušale generalnega direktorja tovariša Gorjana, ki nam je obrazložil težave, ki se javljajo pri nabavi sukanca iz tujine (trenutno iz Škotske) in končni vpliv tega na ceno izdelkov saj vemo, da so čipke za naše pojme na trgu izredno drage, čeprav je to delo, ki se ga ne da poplačati.

Letos praznuje podjetje DOM 30 letnico obstoja in v ta namen je bila konec marca v Mestni galeriji odprta razstava čipk in druge domače obrti, na kateri so sodelovale tudi vrhniške čipkarice. Ob tej priliki bi radi pokazali vsem ki se zanimajo za čipkarsko delo, da se ta „Umetnost“ mora nadaljevati in da smo vsi dolžni po svojih močeh prispevati, da ne bi šla v pozabo. Na vse to smo opozorile na tem našem sestanku ter sklenile, da bomo pridno izpolnjevale to svojo nalogo.

Julka Fortuna

Uspešen aktiv žena na Vrhniki

Pred dobrim pol leta se je v okviru Kmetijske zadruge ustanovil aktiv žena za vrhniško okolico. Pod vodstvom predsednice tovarišice Pavle Verbič in pomoči pospeševalne službe pri KZ je aktiv v kratkem času dosegel lepe uspehe.

Na razširjeni seji aktiva, katerega smo se pred kratkim udeležile zastopnice posameznih vasi, smo pregledale naše delo ter ugotovile, da je bilo uspešno. Zelo dobro so bila obiskana strokovna predavanja na primer o hladilnih skrinjah, higieni mleka, zatiranju plevela itd. Velika je bila tudi udeležba na zanimivem izletu v kraje, kjer imajo že urejene moderne hleve, ter še marsikaj, kar zanima kmečko ženo.

Široko smo zastavile letošnji program dela, realizacija tega pa je v veliki meri odvisna od finančnih umogljivosti kmetijske pospeševalne službe ter strokovnih predavateljev, ki niso vedno na razpolago. Predvidevamo predavanja o vrtnarjenju, prašičereji, perutnini, govedorju itd. Vse to so stvari, ki jih mora kmečka žena dobro poznati, saj sodobno gospodarjenje narekuje vedno večje zahteve in pa znanje kmečke žene — proizvajalke, ki poleg gospodinjstva, vzgoje otrok opravlja vedno večji del v gospodarjenju.

Problem kmečke žene je tudi v tem, da otroci kmečkih staršev nimajo enakih ugodnosti v šolanju na kmetijskih šolah. O tem bi bilo treba razpravljati na pristojnih mestih in dati čim več ugodnosti tistim, ki so še voljni ukvarjati se s kmetijstvom. Vsi dobro vemo, da brez potrebnega znanja ne moremo več slediti hitremu razvoju, ki ga terja napredno kmetijstvo.

Dogovorile smo se tudi, da bomo v prihodnji zimi organizirale razstavo ženskih ročnih del in skušale po vaseh uvesti razne tečaje

šivanja, kuhanja, za katere se kmečke žene izredno zanimajo.

Pogovarjale smo se tudi o izrednih možnostih, ki jih imajo naši kraji za razvoj kmečkega turizma zlasti v hribovskih predelih, kjer so tudi možnosti za dostop z lastnimi prevoznimi sredstvi. Ta vprašanja bi morali reševati skupaj s Turističnim društvom in občinsko skupščino.

Že v pomladanskih mesecih pa se bomo žene odpravile na nekaj poučnih izletov v kraje, kjer si bomo ogledale zanimivosti, ki jih bomo lahko s pridom uporabile pri svojem delu. Upamo, da bomo s sodelovanjem kmečkih žena na vasi in odgovornimi, ki nam pomagajo pri našem delu, svoje načrte lahko realizirale.

Julka Fortuna

Pojasnilo

V zadnji številki „Našega časopisa“ je bil objavljen kratek prispevek z naslovom „Zakaj tako?“ v katerem avtorica kritizira poslovanje Turističnega društva na Vrhniki. V zvezi s tem prispevkom nas je Turistično društvo opozorilo, da je za kritiko, objavljeno v omenjenem prispevku, odgovorna poslovalnica Viatorja in ne Turistično društvo Vrhnika.

Vloga in pomen komisije za družbenoekonomske odnose pri OK ZK

V statutu ZK je zapisano, da občinska konferenca ZK obravnava aktualne družbenopolitične in ekonomske probleme ter vprašanja razvoja. Ker pa je že iz same opredelitve področij dela razvidno, da so ta obsežna in da se pojavlja specifična problematika, pa občinska konferenca ZK imenuje komisije, ki delujejo na posameznem področju. Ena teh, nedvomno izrednega pomena, je komisija za družbenoekonomske odnose.

Naloga te komisije je stalno in sprotno spoznavanje konkretne situacije na svojem področju dela in ocenjevanje te situacije, seveda na osnovi predhodno opredeljenega programa, usklajenega s programom občinske konference ZK. Kot organ te konference mora biti komisija za družbenoekonomske odnose sposobna samostojno oblikovati ocene stanja in izvajati ustrezne naloge, na osnovi katerih potem OK ZK predlaga določena stališča, ki predstavljajo osnovo za razčiščevanje idejnopolitičnih vprašanj ali pa akcijo razreševanja konkretnih problemov na posameznih področjih. Prav tu pa ne smemo pozabiti, da je izrednega pomena to, da mora komisija poleg splošnih razmer v občini obravnavati konkretne razmere in probleme, seveda s sodelovanjem ostalih komunistov, ki so o njih najbolj seznanjeni.

Komisija za družbenoekonomske odnose pri OK ZK Vrhnika je v novi sestavi (zaradi odhoda ali nedelavnosti so bili zamenjeni trije njeni člani) nedavno sprejela svoj program dela za letošnje leto. Med stalne naloge bi lahko šteli: – spremljanje razvoja samoupravljanja v občini s poudarkom na uveljavljanju tega v TOZD, KS, SIS – stalno spremljanje trendov gospodarske rasti v občini in spremljajoče problematike

DELOVNI DOGOVORI

IO predsedstva OK SZDL Vrhnika je kot metodo dela pričel z rednimi mesečnimi posveti s predsedniki in sekretarji KK SZDL. Dosedanja praksa je pokazala, da so taki posveti zelo koristni, tako za aktiviste krajevnih konferenc, kot tudi za člane IO. Na teh posvetih se akcijsko dogovorimo za izpeljavo posameznih nalog, hkrati pa tudi izmenjam o lastne izkušnje.

Na zadnjem posvetu smo se med drugim dogovorili tudi to, da bodo KK SZDL predlagale možne kandidate za letošnje odlikovanje s srebrnim priznanjem OF. Ta priznanja bo občinska konferenca podelila petim najzaslužnejšim aktivistom SZDL oziroma družbenim organizacijam in društvom na svečani seji OK SZDL ob 27. aprilu, dnevu OF.

Ravno dogovoru na teh posvetih se lahko zahvalimo, da so KK SZDL že predlagale veliko število možnih kandidatov, tako da bo imela žirija za podeljevanje priznanj OF precej dela, da bo med najboljšimi izbrala najzaslužnejše.

– izdelava srednjeročnega programa razvoja občine ter izdelava in dopolnitev idejnopolitičnih izhodišč za to srednjeročno programiranje

Občasne naloge te komisije v prvem obdobju pa so:

– realizacija sklepov 4. seje in sklepov 10. seje CK ZKS, s poudarkom na politiki vsebovani v družbenih planih TOZD in pri oblikovanju SIS

– sodelovanje pri oblikovanju programa dolgoročnega razvoja SFRJ – oblikovanje stališč o splošni in skupni porabi

OSEJIOKZK

Pregled dela

V prvih marčevskih dneh so se člani občinske konference ZK sestali na svoji redni 7. seji. Najpomembnejša točka dnevnega reda je bila prav gotovo uvodno poročilo, ki analizira organiziranost ZK v občini Vrhnika in temelji na pregledu dela osnovnih organizacij.

Poročilo navaja podatke, da v 6 krajevnih skupnostih in naši občini ni osnovnih organizacij ZK, ker v teh ni zadostnega števila komunistov, kar pa se zrcali tudi v delovanju organov krajevnih skupnosti, SZDL in ZSMS v teh krajevnih skupnostih. V vseh teh, in pa tudi v ostalih krajevnih skupnostih, je bilo že velikokrat opozorjeno na težave, kako vključevati v delo družbenopolitičnih organizacij tiste člane ZKS, ki so povezani po delovnem principu, tj. v delovnih organizacijah in delovnih skupnostih izven naše občine, saj točnega seznama teh komunistov še vedno nimamo.

Prav tako se še vedno ne poslužujemo oblik organiziranega delovanja ZK povsod tam, kjer so v KS tudi delovne organizacije in se ponavadi obravnavajo vprašanja, pomembna za vso krajevno skupnost, ločeno v OOZK v delovnih organizacijah in v OO v krajevni skupnosti.

Iz strukture članstva ZK je tudi razvidno, da v ZK v naši občini niti enega kmeta. Kljub temu, da je v naši občini le 4 % kmečkega prebivalstva vidimo, da OO ZK še vedno posvečajo premajhno pozornost boljši družbenopolitični organiziranosti in delovanju kmetov. Iz strukture pa je razvidno tudi to, da je v osnovnih organizacijah največ upokoencev, od katerih ne moremo pričakovati velike angažiranosti.

– realizacija nalog, ki jih daje medobčinska komisija za družbenoekonomske odnose

– pospeševanje delovanja samoupravne delavske kontrole in informiranje delovnih ljudi in občanov o njenem delu ter obveščanje v najširšem smislu vseh članov ZK

– uspešno opravljanje zadolžitev, ki jih komisija nalaga komite OK ZK in pa priprava gradiv za občinsko konferenco ZK

Iz vseh naštetih nalog, ki jih bo komisija morala realizirati, je razvidno tudi to, da ta brez sodelovanja in koordiniranja dela z vodstvi, organi in komisijami pri ostalih družbenopolitičnih organizacijah – zlasti SZDL in sindikatu – komisija zastavljenih nalog ne bo uspela realizirati.

T.H.

Posvet o vpisu v srednje vojaške šole

Tudi letošnje leto razpisuje Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo natečaj za sprejem učencev v vojaške gimnazije in gojencev v srednje vojaške šole.

Ker je zanimanje za te šole v Sloveniji veliko manjše, kot v ostalih republikah, je bilo letošnje pomlad organiziranih več razgovorov z namenom, pritegniti kar največje število mladih, ki jih delo v JLA zanima in veseli. Tudi na Vrhnikih je bil organiziran tovrstni posvet predsednikov družbenopolitičnih organizacij v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah, ravnateljev osnovnih šol ter oddelka za ljudsko obrambo. Na posvetu so poudarili, da so učenci v osnovnih šolah še vedno premalo seznanjeni s tovrstnim šolanjem in da je treba informiranju o tem posvetiti veliko večjo pozornost.

Interesenti dobijo vse potrebne podatke za udeležbo na natečaju pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo.

Srečanje krvodajalcev

V petek, 19. marca, je bilo v dvorani krajevnih skupnosti (stari Dom JLA) na Vrhnikih srečanje krvodajalcev Industrije usnja Vrhnika. Srečanje je s pomočjo občinskega RK pripravil novo ustanovljeni aktiv RK IUUV.

Podobnega srečanja na Vrhnikih prav gotovo že lep čas ni bilo in da je tudi na tem področju storjen korak naprej, je prav gotovo zasluga zgoraj omenjenega aktiva. Vsem krvodajalcem, ki so darovali kri vsaj petkrat, je odbor za medsebojna razmerja v IUUV pripravil lepa knjižna darila. Sindikalna organizacija pa je poskrbela za pogostitev po končani prireditvi. Kulturni program je pripravil zbor IUUV, ki je zapel vrsto najlepših pesmi iz svojega programa. Krvodajalce je pozdravil tudi predstavnik republiškega RK, predstavnik občinskega RK pa jim je podelil značke in jim čestital.

Prav gotovo je najpomembnejše to, da so udeleženci sklenili, da bo ta prireditve postala tradicionalna. Posebnost, ki smo jo opazili na srečanju je, da je med številnimi krvodajalci v IUUV visok odstotek žena. Med njimi je veliko takih, ki imajo otroke, pa so darovale kri tudi že desetkrat, petnajstkrat in še večkrat. To je vsekakor lepa potrditev njihove humanosti, obenem pa tudi najlepša počastitev minulega praznika Dneva žena in preteklega mednarodnega leta žensk. Želimo in upamo, da jih bodo mnoge, še zlasti pa mnogi posnemali v tolikšnem številu, da krvi pri nas ne bo nikoli primanjkovalo.

Namen prireditve je bil prav gotovo v prvi vrsti vzbuditi še večjo udeležbo na krvodajalskih akcijah in povečati število rednih krvodajalcev – že sedaj je mnogo krovo-

dajalcev, ki ne darujejo kri le ob krvodajalskih akcijah, ampak tudi sami gredo v Ljubljano in darujejo kri, saj vedo, da te ni nikoli preveč in pa vzbuditi tudi druge delovne organizacije in ustanove, da tudi te, vsaka po svojih močeh, kar največ prispevajo k temu humanemu dejanju.

Med udeleženci je bilo veliko število že upokojenih članov kolektiva, ki so tudi dobili priznanja in njihovo veselje ob spoznanju, da še niso pozabljeni, saj so tudi oni nekoč darovali kri, je bilo res veliko.

Član pevskega zbora je med pogovorom dejal: „Devetkrat sem že dal kri, pa vendar sem jo ob prometni nesreči dobil veliko, veliko več. Kakor hitro bom popolnoma okreval, jo bom zopet daroval; toliko jo bi še rad dal, kolikor sem jo dobil, saj šele sedaj vem, koliko jo je potrebno za eno samo operacijo!“

Mnogo je med nami takih, ki so čili in dravi, a jih na krvodajalskih akcijah ne vidimo. Kaj je vzrok temu? Strah pred odvzemom prav gotovo ne. Beseda humanost je nekaj, kar se z besedami ne da dokazati, dokaže se lahko le z dejanji. In prav krvodajalci so tisti, ki se s svojimi humanimi dejanji ne hvalijo. Tiho in skromno odhajajo na odvzem krvi in tako vrše svojo človekoljubno dolžnost. Tako je in verjetno bo tako tudi v bodoče. Komur je do slave, jo ta išče drugod!
Ivan Malavašič

Izvršna odbora skupnosti otroškega varstva občine Vrhnika in Občinska izobraževalna skupnost Vrhnika

RAZPISUJETA

delovno mesto knjigovodje s srednjo strokovno izobrazbo za nedoločen čas s poskusno dobo dveh mesecev.

Razpis velja 10 dni po objavi.
Prošnje sprejema Občinska izobraževalna skupnost, Tržaška 14.

BRALCE NAŠEGA ČASOPISA PONOVO OBVEŠČAMO, DA TEHTNEJŠIH ANONIMNIH PRISPEVKOV NE OBJAVLJAMO

T.H.

Civilna zaščita je začela z akcijo

Letošnja zima nam je pošeno zagodla v dneh, ko smo pravzaprav že pričakovali pomlad in nam ponovno dokazala — ko smo nekajkrat pošteno zagazili v sneg — da naša zimska služba še vedno ni dovolj pripravljena in usposobljena.

Tudi v Borovnici je bilo tako. Ko je v začetku marca že drugi dan močno snežilo in je bil ogrožen promet, prevoz občanov na delo, otrok v šolo, se je sestel in pričel z akcijo štab za civilno zaščito v krajevni skupnosti. Takoj je organiziral 7 parov konj za pluzenje, saj so traktorji zaradi premočnega snega obtičali v snegu in dela niso mogli. Štab je bil pred dilemo ali naj uvede mobilizacijo ali organizira kidanje „z dobro voljo“ in odločili so se za to drugo obliko.

Veliko je bilo krajanov, ki so z dobro voljo in zavestjo odgovornosti zgrabili za lopate in tudi kmetov, ki so podnevi in ponoči orali s konji — še zlasti ti zaslužijo pohvalo in priznanje za takojšnje pomoč in razumevanje — vse preveč pa tistih, ki so le opazovali in godrnjali. In prav zaradi teh se je štab za civilno zaščito že odločil, da bo v podobnih situacijah uvedel mobilizacijo s točno določenimi nalogami za posameznike, še zlasti za tiste lastnike konj, ki se delu izmikajo.

Civilna zaščita je organizirala tudi dežurstvo pri vseh ogroženih objektih (11 hiš v Borovnici in njeni okolici) pri katerem so sodelovali tudi mladinci in posodila vrvi, da so iz streh, kjer je bila nevarnost da se te porušijo največja, „rezali“ sneg.

Če še enkrat pregledamo pripravljenost kraja na zimske snežne razmere, lahko mirne duše zapišemo, da je bila ta preslaba (to pa ne velja samo za KS Borovnica ampak za veliko večino vseh v naši občini). Krajevna skupnost je do sedaj imela na razpolago le en star plug, ki pa je za celo območje premalo in še ta se je pokvaril. Zato v KS Borovnica vedo, da se je treba na prihodnjo zimo že sedaj pripravljati; popraviti bo treba stari plug

za pluzenje cest IV. reda, narediti dva manjša, ki bosta last KS, za pluzenje vseh stranskih in hribovskih cest ter vse primerno shraniti, da ne bodo tako kot do sedaj celo leto stali nezavarovani sredi vasi in razpadali, skleniti pogodbe s pluzilci bodisi s traktorsko ali konjsko vprego, sofinancirati popravilo ali nabavo manjših plugov v ostalih večjih zaselkih in pa vztrajati na tem, da pristojna služba ali organ v občini izda odlok o postavitvi snegobranov na vseh stavbah, s katerih se vsipa sneg na javne ceste.

Tak kratek zapis naj ne izveni le kot pohvalo štabu za civilno zaščito v Borovnici, niti ne kot kritika krajevni skupnosti oziroma pripravljenosti njene zimske skužbe ali občinskemu štabu za civilno zaščito, ki bi moral biti v tistih dneh nosilec akcije, komunalnemu podjetju itd., ampak naj zveni kot apel da je prav sedaj čas, da se pričnemo temeljito pripravljati na prihodnjo zimo in v podobnih razmerah, kakršne so bile letos v začetku marca, ne bomo nepripravljani!

T.H.

Seminar za aktiviste SZDL

V sredini marca je občinska konferenca SZDL Vrhnika organizirala peturni seminar za aktiviste SZDL v KS. To je bil že drugi tovrstni seminar v tej sezoni, organizirati pa nameravamo vsaj še eno tovrstno izobraževalno obliko.

Tega seminarja so se poleg članov IO kraje vseh konferenc SZDL udeležili tudi predsedniki KS in sekretarji OO ZK v občini.

Na seminarju smo se pogovarjali o problemih kadrovske politike v občini. Predavala je tovarišica Mika Verbič, članica predsedstva OK SZDL Vrhnika. Tovariš Hinko Bratož — Oki, član koordinacijskega odbora za družbeno samozščito pri RK SZDL Slovenije pa je v svojem triurnem predavanju osvetlil nekatere osnovne probleme in naloge KK SZDL in nas vseh na področju družbene samozščite.

Obe predavanji sta bili zelo topla sprejeti. Občinska konferenca SZDL oziroma njeno predsedstvo bo v tej sezoni organizirala vsaj še eno predavanje.

Ali veste — da je bilo v preteklem letu zgrajenih in rekonstruiranih 2519 m makadamskih cest in v vrednosti 294.566,20 din.

Dom upokoencev, ki je sad dela upokoencev iz Loga, Dragomerja in Lukovice ter članov ZZB NOV iz Loga in Dragomerja

O delu in načrtih PTT na Vrhniki

PTT promet ima kot dejavnost v gospodarstvu nalogo, da s svojimi storitvami povezuje prostorsko ločene subjekte gospodarstva in družbenega življenja in je kot tako objektivna nužnost za uspešno delo in razvoj gospodarskih in družbenih služb in prav tako tudi za delo in življenje občanov.

Naraščanje potreb potrošnikov poštne, telegrafskih in telefonskih storitev je vsekakor pogojeno s splošnim družbenim razvojem in kot ilustracija tega nam lahko služi trenutno stanje na Vrhniki, kjer je ogromno število naročnikov novih telefonskih priključkov, proste številke pa ni niti ene.

TOZD PTT Vrhnika, ki združuje področje občin Cerknica, Logatec, Vrhnika in delno tudi Vič—Rudnik, se je v preteklem letu odločila za gradnjo novega objekta z namenom, da še bolj približa PTT storitve svojim porabnikom in nedvomno je ta cilj tudi dosežen, saj so poleg večjih in funkcionalno razporejenih prostorov izrednega pomena tudi tehnične izboljšave pri izvajanju teh storitev.

Poleg trenutnih načrtov, ki so v veliki meri že realizirani, pa imajo v TOZD-u izdelane tudi dolgoročne načrte, ki predvidevajo porast njihovih storitev tja do leta 2000. Iz navedenih števil v teh programih razvoja je videti, da bo dobila Vrhnika do leta 1977. 1000 novih telefonskih števil, do leta 1981. še 1500, leta 1985 bi jih bilo že 3000 in leta 2000 kar 7000.

Na Logu nameravajo do leta 1978 zgraditi novo pošto, do 1980 pridobiti 600 novih telefonskih priključkov, jih do leta 1985 povečati še za 400, leta 2000 pa jih bo 2900.

Razvoj vsekakor ne bo šel mimo Borovnice, kjer je nov poštni objekt neizprosna nužnost, saj se je izkazalo, da stari prostori, kljub adaptaciji predlansko leto, ne odgovarjajo. Sam razvoj in z njim povezane zahteve bodo narekemale, da bo do leta 1979 potrebna nova centrala s 400 priključki, do leta 1985 bo 800 telefonskih števil, do leta 2000 že 1400.

Poleg teh konkretnih podatkov, ki jih nudi program razvoja, naj omenim tudi to, da se zaradi vse večjega doseljevanja in nastajanja vedno novih naselij na območju občine Vrhnika predvideva, da bo do leta 1985 potrebno zgraditi še 12 novih poštne objektov.

Veliko je med občani godmnjanja in vsakodnevnih pritožb na račun uslug, ki nam jih nudi PTT, zlasti dostave, seveda so te velikokrat upravičene, toda vsaka stvar ima dve plati in prav tu moramo upoštevati tudi ono drugo, ki pa je ob lastnem negodovanju ponavadi pozabimo. Dostavljači, to je tisti naši poštarji, ki jih pogosto tako težko pričakujemo na vratih, so v glavnem polkvalificirani delavci, ki delajo v izredno težkih delovnih pogojih — v sončni pripeki, v deževnem nalu, vedno so na svojih otovorjenih kolesih, pa od hiše do hiše. Ni čudno, da jih je iz leta v leto manj, dostave na dom pa se ne da mehanizirati! Tudi potrošniki sami bi morali biti malo bolj strpnji in jim olajšati delo. Tu mislim predvsem na Janezovo vas in še nekatere druge predele v naši občini, kjer bi lahko stanovalci sami, če že ni hišnih števil, na vrata napisali svoje priimke.

V kratkem bo v oddaljenejših krajih v naši občini — verjetno v

ŠPANSKA NEVESTA

Bilo je pri uri slovenščine. Tovarišica nam je naročila naj ponovimo nekaj Prešernovih pesmi. Vsi pa tega niso storili.

Ko je pisala v dnevnik, je dejala: „Pisali bomo kontrolko o Prešernovih pesmih“. Malo smo bili presenečeni a že smo prišli za svinčnike in zaškrabljali po papirju.

Eden izmed sošolcev pa je pričel prepisovati od svoje sosedice. Učiteljica je gledala po razredu kot jastreb, toda njegovega početja le ni opazila. Pri prepisovanju je bil namreč zelo previden. A kaj pomaga škiljenje k sosedici, ko pa ne obvladaš in ne ponoviš snovi! Tako se je zgodilo sošolcu, da je spregledal nekaj črk in iz Španske romance je naredil Špansko nevesto.

Kar predstavlja te tovarišico drugi dan, ko nam je vrnila kontrolke. Sošolec je zardeval ob svoji „španski nevesti“, razred pa se je komaj krotiti, da ni planil v krohot. Kaj takega se pač ne zgodi vsak dan, kajne!.

Marija Solner

7.b. - novinarski krožek
Osnovna šola BOROVNICA

Zaplano, Smrečje in Podlipo — uvedena avtodostava, ki bo za te kraje izrednega pomena, pogojena pa je z rumenimi predalčniki. Na Vrhniki bodo že v letošnjem letu postavljene celice za krajevne telefonske pogovore in kasneje še za medkrajevne in pa samopostrežni avtomati za nakup pisemskih in znamk za dopisnice.

Napisanega je le delček o vsem tistem, kaj delajo in kaj imajo v načrtih delavci PTT. Zato naj ob koncu omenim le še to, da bo v kratkem ustanovljena tudi samoupravna interesna skupnost za poštni, telegrafski in telefonski promet (Skupščina SRS je že oktobra meseca v preteklem letu sprejela zakon o njeni ustanovitvi), katere namen je, da bi se uporabniki PTT storitve v OZD in v krajevnih skupnostih dogovarjali o tem, kakšen obseg in kakovost teh storitev pričakujejo oziroma zahtevajo — kolikokrat tedensko žele dostavo, koliko telefonskih priključkov potrebujejo in kdaj, koliko so pripravljene prispevati sami in koliko naj prispeva PTT kot proizvajalec teh storitev itd. — torej, da bi se trajneje in celoviteje reševali problemi in usklajevali interesi.

Ob vsem tem naj omenim še to, da je dolžnost vseh družbenopolitičnih organizacij, zlasti pa sindikata v TOZD in SZDL v krajevnih skupnostih, da se aktivno vključijo v razpravo o ustanavljanju SIS za PTT promet in o nadaljnjem samoupravnem razvoju te dejavnosti pri nas.

T.H.

ZAHVALA

Ob izgubi moža in očeta Grom Andreja iz Stare Vrhnike se toplo zahvaljujemo dr. Kogoju, godbi, pevcom, upokoencem, sosedom delovnim organizacijam in vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti

žena in otroci

PS. UREDNIŠTVA: Družini Gromovi se opravičujemo, ker zahvala ni bila objavljena že v 24 številki zaradi tehničnih možnosti!

POGOVOR Z DELEGATI

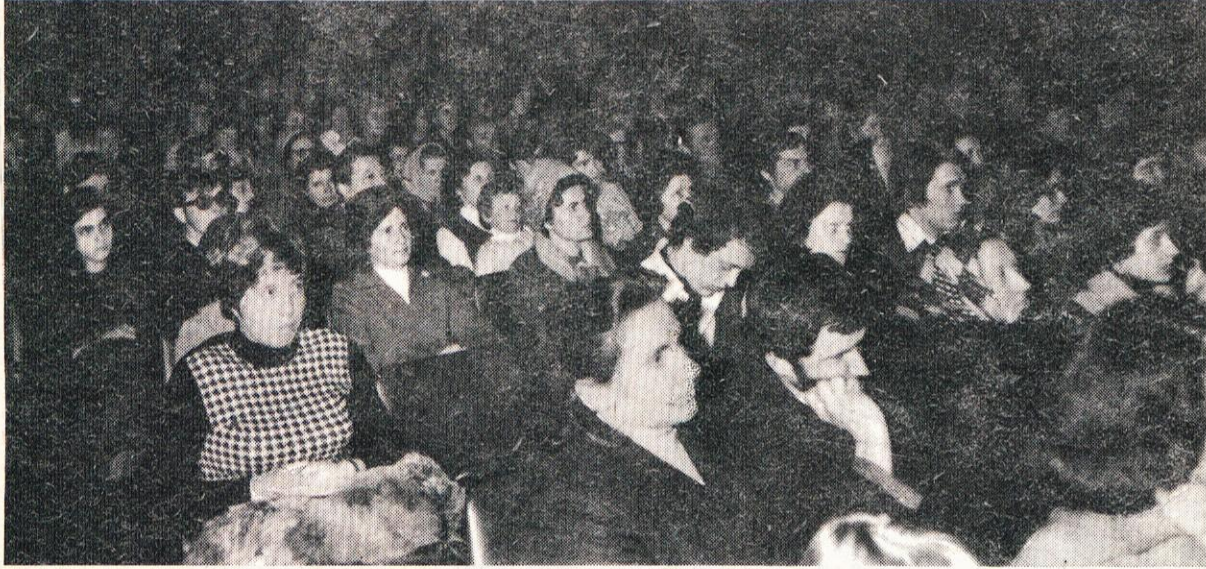
V zadnjih dneh februarja in v začetku marca je občinska konferenca SZDL organizirala seminar za delegate temeljnih delegacij KS in OZD, za skupščine občinskih samoupravnih interesnih skupnosti.

Kljub slabemu vremenu (ravno v tistih dneh je močno snežilo) se je seminarja udeležilo nad dvesto-petdeset delegatov.

Že odziv na seminar kaže, da so taki štiriurni izobraževalni pogovori z delegati zelo potrebni in koristni.

Na seminarju je tekla beseda o delegatskem sistemu s posebnim poudarkom na SIS ter o poteku priprav na sprejem srednjeročnega načrta razvoja občine Vrhnika.

Dogovorili smo se, da bomo s podobnimi izobraževalnimi oblikami še nadaljevali.

Kulturnih prireditev je na Vrhniki vedno več. Slika polne dvorane Doma Ivana Cankarja nam dokazuje, da je kultura raven naših občanov vedno višja in da so prireditve, kakršne so bile v prvih treh mesecih letošnjega leta, vedno dobrodošle.

Razmišljanje ob dnevu žena

Časopisi nas neprestano zasipajo s številnimi mnenji, stališči, pogledi in bralec stoji vedno pred vprašanjem ali jim slediti brez lastne presoje ali pa se odločiti tako kot se njemu zdi pravilno. Res je to, da vse preveč govorimo, kljub temu, da vemo, da samo z besedami se ne da vsega narediti in da so potrebna zlasti dejanja.

Pri ponovnem prebiranju članka „Nespreneljive vrednote“ v Komunistu sem nehote pomislil na to, kako daleč smo še od lika žene, ki jo imamo v mislih, besedah, ne pa v dejanjih.

Za nami je mednarodno leto žensk in že se lahko vsak med nami vpraša, koliko smo mi prispevali k temu liku?

Žal je v nas še vedno zakoreninjena malomeščanska miselnost delitve moža in žene – vsakega v svoj razred. Za primer lahko vzamemo delitev televizijskega programa za mater in hči, očete in sineve. Žena je postala žrtev različnih reklam in kupčij. Prava ironija! Istočasno pa se mnogi voditelji bojujejo za takoimenovana „ženska vprašanja“, sklicujejo se na njeno svobodo, obenem pa se ne zavedajo, da je ta svobodna žena ponekod, še prava sužnja.

Ženska je dandanes še vedno pogosto obravnavana v tradicionalni črno-beli tehniki; ali je lepa ali grda. Vsak dan lahko v časopisih beremo o uspehih, ki jih dosejajo lepe ženske. Tudi naša družba pošilja kandidatke na lepotna tekmovanja. Avtorica preje omenjenega prispevka se z upravičeno zaskrbljenostjo sprašuje, kdo to pri nas vzpodbuja in tako potencira lepoto kot vrlino, s tem v zvezi pa tudi mnoge druge zlagane vrednote, ki ne temelje na delu! Kako lahko in s čim ta žena predstavlja našo državo? To naj bi bile torej vrednote, v nas zakoreninjene, obenem pa tako puhle in zlagane!

Kolping je zapisal: „Prvo kar človek v življenju odkrije, za čimer steza roko, najdragocenejša, kar v življenju ima, pa četudi se ne zaveda, je družinsko življenje!“ In po-

slanstvo žene je prav v tem, da ima srce za novo življenje. To so njene nespreneljive vrednote. Prva žena s katero pride človek v prvih trenutkih svojega življenja v stik in naveže z njo najgloblje odnose, je njegova mati. Ta ideal je opisan v biserih svetovne literature, prav tako pa predstavlja najlepše upodobitve v slikarstvu in kiparstvu. Materinstvo je bilo in ostaja največja vrednota; žene, ki prodajajo svoje telo navadnim komercialnim oglasom, so oskrunile svoje poslanstvo in to so njihove največje napake, ki jim – čeprav tega ne priznajo – puščajo brazgotine. Res, majhen je tisti, kdor se ne more odlikovati drugače kot s telesno lepoto. Vsi tisti, ki postavljajo meje med lepo in grdo žensko, bi se morali zavedati, da človek z bogatoto notranjostjo ne more biti na zunaj grd. Najbolj nelepe poteze obraza postanejo lepe, če zažive v odpovedovanju samemu sebi in poslušajo klic svojih bližnjih.

Prav mi mladi bi morali prekiniti s tako miselnostjo, narediti revolucijo duha in življenja. Za rast človekove osebnosti prav gotovo ni dobra le tekma za materialnimi dobrinami, saj te mnogokrat razvrednotijo človeka v njegovem bistvu in človek ni več človek. Z gotovostjo lahko trdimo, da obstajata v današnjem svetu tehnološke revolucije dva svetova – svet duhovno bogatih in svet revnih ljudi. In vsak med nami bi se moral pogosto vprašati: „V katerega sodim jaz?“
Marjan Sedej

DRSANJE

V nedeljo sem bila v Ohonici pri stari mami. Že dopoldne sva s sestrično Sonjo odhiteli v gozd. Zgledali sva led, ki naju je seveda takoj zamikal. Plaho sva stopili nanj in ker je zdržal sva se najprej prav polahko zadržali. Drsali sva se samo ob robu, ampak vedno bolj sproščeno in korajžno.

Med kosilom sem mislila samo na drsanje. Sonja prav tako. Zmuznili sva se od doma in že sva bili spet na ledeni ploskvi. Nič več se nisva bali. Drsati sva se začeli vseprek. Padali sva, se pobirali, javkali in seveda največ smejali. Nenadoma: rrsssk in že sem bila do kolen v vodi. Komaj sem se izmotala iz ledenega oklepa. Sonja se mi je smejala, a prav kmalu je vzdihovala in tarnala tudi ona.

Morali sva domov. Skrivarj sva se preobuli, da naju ni zeblo. Nič nisva povedali. Hoteli sva prikriti ta nesrečni „spodrselaj“. Smešno, kaj ne! Ali se to pri skrbnih starših sploh prikriti da!?

Še sreča, da ni bilo ostrih besed. Bil pa je veliko smeha, še posebno zato ker se je nekdo spomnil in naju vprašal, kako je bilo na obisku pri žabah.

Mateja Kovačič, 5.b.
Novinarski krožek
Borovnica

ZGODILA SE JE KRIVICA

Med počitnicami sem šel večkrat k stari mami, ki živi na kmetiji. Z menoj je bil tudi moj brat Marjan. Ko sva se z Marjanom naveličala igre, sva sedla na debel hloed pred kozolcem. Bratu se je pogled ustavljal na lepo in skrbno izdelanem lastovičjem gnezdu, nad vhodom v hlev. Postrani me je pogledal in me pričel nagovarjati, naj s palico sklatim gnezdo iznad vrat. Začudeno sem ga pogledal. Tega nisem hotel storiti. Ni dolgo sedel, skočil je in sam uničil domček priljubljenih ptičkov. V gnezdu so bili mladiči. Pobrajal jih je in jih odnesel za kozolec.

Čez nekaj dni sva z Marjanom zopet prišla k stari mami in stara mama je že opazila, da gnezda ni več. S trdim glasom naju je vprašala kdo je uničil gnezdo. Marjan se je takoj oglašil, da sem to storil jaz. Bil sem brez besed. Stara mama me je hudo okregala. Obrnila se je in ta dan mi ni privoščila niti besedice več. Tudi jaz nisem mogel spregovoriti. Hudo mi je bilo. S povešeno glavo in z bolečino v srcu sem prej kot ponavadi odšel domov.

Bogdan Merlak
3.a.r. – OŠ IVANA CANKARJA

KAKO SMO PRAZNOVALI 8. MAREC

Da je bilo letošnje praznovanje 8. marca – mednarodnega dneva žena drugačno kot prejšnja leta in veliko bolj podobno prazniku, primernemu za socialistično in samoupravno družbo, nam ni treba posebej poudarjati. Vsaj v nekaterih delovnih organizacijah, če že ne povsod, so prekinili s tradicionalnim praznovanjem tega dne, katerega so v preteklih letih karakterizirala draga darila, gostilniške zabave, potovanja v tujino itd., in svojim ženam proizvajalkam in samoupravljalckam poklonili skromen cvet, ostala sredstva, namenjena za ta praznik, pa porabili za resnično humane namene.

Tako so se tudi delavke v IUUV – TOZD Usnjarna odločile, da sredstva namenijo Onkološkemu inštitutu v Ljubljani za nov aparat za preventivno odkrivanje raka (milijon starih dinarjev), za hitrejši razvoj otroškega varstva na Vrhniki pa poleg ostalih sredstev, ki jih je njihova delovna organizacija za to že namenila, pa še 14 milijonov, saj vemo, da je IUUV kupila stavbo v kateri je bil Dom počitka in katero nameravajo preurediti v vrtec za približno 70 otrok. Zdravstveni dom in TOZD Opekarne Vrhnika so sredstva nakazala (7200 in 500 din) skladu za gradnjo šol in vzgojno varstvenih ustanov na Vrhniki. Večina delovnih organizacij (TOZD Igrad – Gradbenišтво 2400 din, Komunalno podjetje 500 din, PTT, SDK, TOZD Gozdarstvo Vrhnika 1000 din, Obrtni center, Postaja milice, Sava 3385 din, Hotel Mantova 1000 din, Kamnolom Verd 500 din so denar že ali pa ga še bodo nakazale na račun na katerem se zbirajo sredstva za gradnjo in opremo Onkološkega inštituta v Ljubljani. Osnovna šola Ivan Cankar je 1000 din namenila Demonstracijsko eksperimentalnemu centru v Ljubljani za duševno prizadeto mladino, Slovenija avto – TOZD Servis pa denar za opremo zobne ambulante v ljubljanskem Kliničnem centru. Tudi družbenopolitične organizacije SZDL, OK ZK, sindikat in delovna skupnost TIS bodo svoj enodnevni neto osebnostni zaslužek namenili v humane namene.

T.H.

8. marec pri ženah v domu upokoencev

Pionirji OŠ Janez Mrak smo se odločili, da bomo za 8. marec obiskali žene v Domu počitka.

Bilo je grdo, sivo popolne, ko sem se odpravila k Domu. Prišla je tudi tovarišica Feferjeva in skupaj sva vstopili. Tovarišica me je peljala v jedilnico, kjer naj bi bila proslava. Nekateri ljudje so že sedeli, drugi pa so se še zbirali. Odložila sem plašč in se ozirala po prihajajočih. Ko je prišel še Karli, sva jim začela pripenjati nageljčke. Potem sva z bolniško sestrosli po sobah, kjer so ležali nepokretni bolniki. Tudi njim sem poklonila nageljčke. Ko sva se vrnili, se je pričela proslava. Ljudje v dvorani so utihli, Maja in jaz sva za začetek izrekli ženam čestitko za njihov praznik. Nato so se vrstile deklamacije. Mladinci iz Cankarjeve šole so zaigrali odlomek iz Cankarjeve črtice „Čakanje na kruh“, za konec pa je Logaški oktet zapel nekaj pesmi. Veselje je bilo na višku in nekateri so peli z njimi.

Bila sem zelo vesela in ponosna, ker sem tega dne tudi jaz tem ljudem lahko prinesla žarek sonca in upam, da je bil ta dan za upokoence resnično lep!

Snežana Kožuh
4.b.r. – OŠ JANEZ MRAK

Dan žena na Drenovem griču

Tudi na Drenovem griču smo se za osmi marec spomnili naših mam in drugih žena te KS.

V šolo smo že 4. marca povabili vse naše mamice iz Bevk, Blatne Brezovice in Drenovega griča, ker pač hodijo učenci iz teh vasi k nam v šolo. Zelo smo bili veseli, ko smo našli kar 45 mamice od 46 otrok, kolikor nas je.

Še z večjim užitek smo nastopali. Deklamirali smo vesele pesmi, peli o mamica in partizanih, zaigrali igrice in zaplesali venček narodnih plesov na ritem polke. Mnogim mamicama so polzele po obrazih solze sreče in ganjenosti, ko so nas gledale in poslušale. Del programa smo morali celo ponoviti.

Po končanem programu smo jim fantje postregli z obloženimi kruhki in toplim čajem. Veselo so kramljale o prijetnem presenečenju, ki smo jim ga napravili.

Zahvalile so se obema tovarišicama in polne sreče odhajale domov. V soboto pa je bila proslava v gasilskem domu za vse žene KS Drenov grič. Prireditve sta organizirala KO ZB in SZDL, program pa so sestavili mladinci in šolarji šole Drenov grič. Že podatek, da je bila dvorana pol ure pred začetkom zasedena do zadnjega kotička, pove dovolj. Žene in mamice so se pristrčno nasmejale ob skrbno izbranem programu z resno pa tudi zabavno vsebino. Najstarejšim članicam ZB pa so še posebej čestitali in jim podarili šopke cvetja.

Tako smo šolarji in mladinci pripomogli, da smo dostojno proslavili praznik žena na Drenovem griču.

Koprivec Sandi, učenec 4.r.
Drenov grič, OS Janez Mrak

TELEFONSKA
ŠTEVILKA
UREDNIŠTVA
NAŠ ČASOPIS 70 325

TUDI VRHNIČANI NA ŠPORTNO-POLITIČNI MANIFESTACIJI

Trnovski maraton

Letošnji trnovski maraton predstavlja zaključno prireditev pomembnih proslav ob tridesetletnici uspešnega razvoja samoupravne socialistične Jugoslavije. Jubilejno leto se je zaključilo z množično udeležbo na maratonu v Črnem vrhu 29. februarja. Ta slovesna in množična manifestacija je privabila mnogo več udeležencev kot jih je bilo na predhodnih dveh maratonih.

In kaj pravzaprav predstavlja smučarski maraton?

V Skandinaviji in Švici so že pred leti prišli do spoznanja, da je treba nuditi človeku, ki živi in dela v modernem svetu nekaj športa in razvedrila za zdravje in dobro počutje. Začeli so organizirati smučarske teke, pri katerih ne sodelujejo le vrhunski smučarji, ampak predvsem smučarji, tekači, ki gojijo ta šport zaradi rekreacije. Take prireditve so postale zelo populame in so pritegnile izredno veliko ljudi.

Ker je smučarski tek pri nas premalo razvit, čeprav sodi med bazične športe, ki so izrednega pomena za telesno vzgojo, zdravje in rekreacijo, smo tudi pri nas, po zgledu Skandinavcev in Švicarjev, začeli prirejati masoven smučarski tek pod imenom „Trnovski maraton“. Prireditev je vsako leto v Črnem vrhu nad Idrijo. Tekiška steza poteka po poteh, kjer so med NOB hodile slavne enote IX. korpusa. Zato je prireditev kot nalašč za oživiljanje spominov na NOB in prenašanje tradicije revolucije na mladi rod; hkrati pa odlična akcija, ki gotovo pripomore k večji delovni in obrambni sposobnosti delovnih ljudi.

V soglasju s Smučarsko zvezo SRS je postal Trnovski maraton tradicionalni. Črni vrh z okolico nudi izredno ugodne pogoje za tako množično akcijo. Kraj je lahko dostopen, po Črnovrški planoti pa je mogoče izpeljati tekaško stezo, ki je primerna za tekače obeh spolov, za stare in mlade ter za športne in rekreativne smučarje-tekače.

Letošnjega Trnovskega maratona se je udeležilo preko 1300 tekmovalcev. Proga je bila deljena na mali maraton — 21 km in veliki maraton — 42 km. Na maratonu je bilo poleg posameznega tudi družinsko tekmovalstvo (najmanj 3 člani družine).

Tudi sam sem se odločil, da se udeležim III. Trnovskega maratona. Nekaj dni pred tekmovalstvom sem se tekaško opremil in pričel z „lažjim“ nabiranjem kilometrov. Začetek ni bil kdove kaj obetaven, saj se je bilo treba prvo naučiti hoditi na ozkih in lahkih tekaških smučeh.

In tako sem se v lepem sončnem jutru znašal v Črnem vrhu med pisano, številno množico tekmovalcev, med katerimi je bilo tudi nekaj Vrhničanov. Čeprav je bila pustna nedelja in nas je bilo veliko, ki smo bili na „pripravi vah“ v veseli maškarni noši, nismo obupali že na startu, kjer na srečo ni bilo „doping“ kontrole in testa spolnosti. Kolega me je pred startom posnel na objektiv fotoaparata, da bi kasneje lahko sam sebe primerjal, kolikšne bodo spremembe na „fasadi“ na cilju, če bom seveda prispel tako daleč.

Starter nas je postrojil tako, da so v ospredju bili znani in kategorizirani tekmovalci in tekmovalci

za veliki maraton. Zadaj pa smo se postrojili „mali“. Šele med samim tekom mi je bilo jasno, zakaj je takšno postrojavanje resnično potrebno. Zakaj? Zato, ker nas bi lahko rutinirani tekmovalci „povozili“, saj tekaške smuči nimajo zavor. Pred znakom za start smo se ogreli in v prostoru, ki je bil ograjen z vrstico smo verjetno izgledali v vsej svoji nemirnosti in pričakovanju kot živina, ki čaka v staji, da jo gospodar spusti na pašo.

Strel generalpodpolkovnika Franca Tavčarja — Roka, je sprožil plaz neučakane množice. Tisti, ki so kot „favoriti“ silili v ospredje, so takoj okusili, da ni najbolje biti v prvih vrstah, saj ni bilo prometni-

kov. Nekateri so hoteli hoditi kar po drugih smučeh, združevali so svoje palice z drugimi in se v gneči tudi prerivali.

Videl sem, da takšno združevanje dela in sredstev povzroča hudo kri in seveda tudi lomljenje „osnovnih“ sredstev, kljub temu, da je bilo na startu premoženje razdeljeno na nosilce tekmovalnih nalog. Sam in še nekaj drugih smo izbrali drugačno taktiko. Začeli smo popolnoma zadnji, tako, da niti tele vizijška kamera ni segla do nas, v upanju, da bodo prednamci „zakuhal“ in si bodo kasneje lahko ogledali, kako pa mi zgleđamo „od zadaj“.

Že po prvih kilometrih sem spoznal, da ne bo veliko tistih, ki bodo vohali naše izpušne pline. Kolona se je hitro raztegnila in prostora je bilo dovolj za pozadino. Nekje po 5. km me je dohitela družina in to mladostna mamica in dva še ne 10 letna otroka. Ko sem hotel vprašati mamico, kam se jim tako mudi, saj je vendar nedelja, so mi že izginili izpred obzorja. Sončni žarki so pričeli opravljati svoje poslanstvo. Tudi metliška črnina je pričela siliti na dan v obliki znoja, kar je dokazovalo, da v Metliki ni voda samo za pomivanje in pranje avtomobilov. Prehod iz suhega na

Gneča takoj po startu

resno. In kar je še huje, nekaj predstavnic nežnega spola me je prehitelo kot za stavo. Ohrabrujoča zaveda, dokler so prepotene oči sledile za njihovo valujočo zadnjo platjo. Toda le za kratek čas, kajti njihove stimulacije so že bili deležni naši prednamci. Že sem hotel odnehati. Toda zakaj? Leto žensk se vendar še ni izteklo! In ker pravim, da imajo ženske prednost, zakaj jo ne bi smele imeti tudi na smučarskem maratonu. In tako sem jo betežno odkuril naprej. Bolj kot tekel, sem vlekel smučič kot pretepen pes in na tiho preklinjal mazalni klister, proizvod „TOKO“ iz Domžal, ker ga nisem pravilno porazdelil na smučah. Med Idrijskim logom in Zadlogom sem doživljal „fato morgano“. Videl sem se, kako plavam v zorilnem bazenu „Union piva“. Nisem povsem siguren, morda je bilo „Laško“ ali „Talis“. Kmalu po 15. km me je že prehitel kasnejši zmagovalec velikega maratona Filip Kalan, ki je vozil že drugi krog in to s takšno hitrostjo, kot bi se bal zamuditi Olimpijske igre, čeprav se je njegov neposreden konkurent Jelenc dokaj miroljubno „sončil“ v njegovem ozadju.

Že proti koncu Zadloga sem dohitel že priletnega, nekdanjega

partizana, ki je govoril sam s seboj in se svojstveno bodril. „Ne bom odnehal ne, čeprav je sin dejal, da nisem pri tapravi, in tudi Tavčar mi je na startu dejal, da ne bom zdržal“. „Zdržal bom!“ Očka tudi jaz bom zdržal, pa čeprav sem že skoraj „zaribal“. Mučiva se naprej, sonce neusmiljeno pospešuje segrevanje, čeprav je že lastno proizvedena energija tolikšna, da bi lahko ogreval vsaj prostornino solidarnostnega stanovanja. Odrješilna tabla, še 2 km do cilja. Naš upokojenec, nekdanji vratar Ergaver, opazuje tekmovalce pri svoji hiši.

Ko ga zagledam, spustim od sebe še nekaj glasu podobnega, „Gustelj... nekaj za pit!“ „Počakaj, takoj dobiš!“ In že odhiti v hišo, jaz pa seveda naprej, ker se mi noge sploh ustaviti niso hotele. Upam, da mi Gustelj ni zameril, saj je verjetno lahko pijačo oddal drugemu prepotrebnežu. Zadnji kilometer, mimo stavbe, v katero sem pred leti hodil v nižjo gimnazijo in še zlasti mimo črnovrškega pokopališča, je bila resnično neskončno dolga pot v „večnost“. Ko sem bil z mislimi, zlasti pa z preostalo energijo bolj na pokopališču, kot

na cilju, me je prebudil Frenk, ki me je pričakoval s fotoaparatom. Ne vem ali je bil njegov gromski nasmeh rezultat šokiranosti, ker sem se sploh toliko daleč „priplazil“ ali resnične navdušenosti, da vidi v svojem domačem kraju še živlega člana delovne skupnosti IUUV na tekaških dilah. V „brzini“ sem mu poziral z iztegnjenim jezikom, kot stekel pes, ki ga pojenjujejo življenjske sile.

Tik pred ciljem se zagledal hotel „BOR“, ki se mi do tega trenutka še nikoli ni zdel tako lep. Zakaj, lahko uganete sami! Cilj — spominski bilten, prigarana značka in še zadnja štampiljka na hrbtno stran startne številke, kot na meso v klavnici, predno gre v prodajo.

Matejin soprog me ujame v fotoaparatu in še to mi pove, da je prišla precej pred mano na cilj. Toda tudi ta novica me ni spravila na kolena. Saj imajo tudi ženske vendarle pravico kdaj pa kdaj moške „nabriscati“. In kar je bilo v tistem trenutku najlepše in najvažnejše, „fatomorgana“ Union pivo je bilo že skoraj na dosegu.

Končni rezultat priprav in sam maraton sta zmanjšala mojo težo za cca 5 kg, pa čeprav je bila moja hitrost na cilju precej manjša od večkrat kritiziranega Krpana, ki vozi na relaciji Vrhnik-Ljubljana.

Vrhničani predvsem tisti, ki imate težave z odvečnimi kilogrami in se ne morete odreči kulinaričnim dobrotam, nabavite si tekaško opremo in pričnite redno vaditi. Tek ni preveč nevaren za lomljenje nog in pretres možganov, saj je pri teku bolje teči kot pa misliti.

Tek pa je nenazadnje dobrodošel tudi za „profesionalne“ diskutante, kajti pri njem spoznaš, kako neskončno dolgo je ponavljanje tistega, kar se da po svoji vsebini na kratko narediti.

Naslednje leto nasvidenje na IV. Trnovskem maratonu!

P.P.

P.S. uredništva: Našemu sodelavcu iskreno čestitam!

MIMO VRHNIKE PLINOVOD LETA 1987

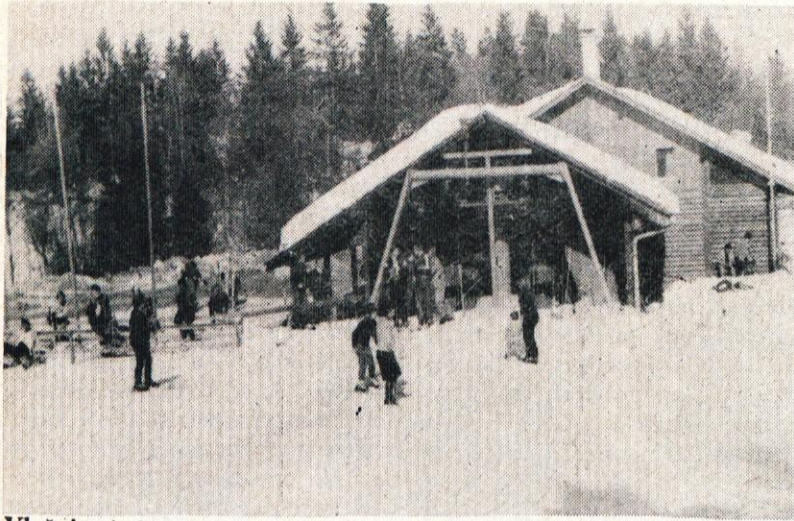
Kje bo potekala trasa novega plinovoda je že znano, saj je bila lokacijska obravnava o določitvi te trase za območje občin Vrhnika, Logatec in Postojna že konec meseca januarja.

Trasa plinovoda se pri logaškem drevoredu usmeri proti severovzhodu, preko Pustega polja vzporedno z drevoredom. Pri Snežnem griču, to je že na območju občine Vrhnika, seka glavno cesto in se približa železniški progi. Nato poteka vzporedno s cesto Vrhnika-Logatec in pred vodovodnim zajetjem za Vrhniko zavije proti severu v smeri Betajnove, od tu pa proti vzhodu po pobočju Trojice in poteka ob robu vojaškega rezervoara, nato prečka sedlo med Trojico in Tičnico in se spusti ob severozahodnem robu zazidalnega območja Vrhnik do vzpetine Hruševica. Nato poteka ob cesti Vrhnika-Ligojna, obide Ligojno na vzhodni strani in ob cesti Ligojna-Horjul preide na območje občine Ljubljana Vič-Rudnik.

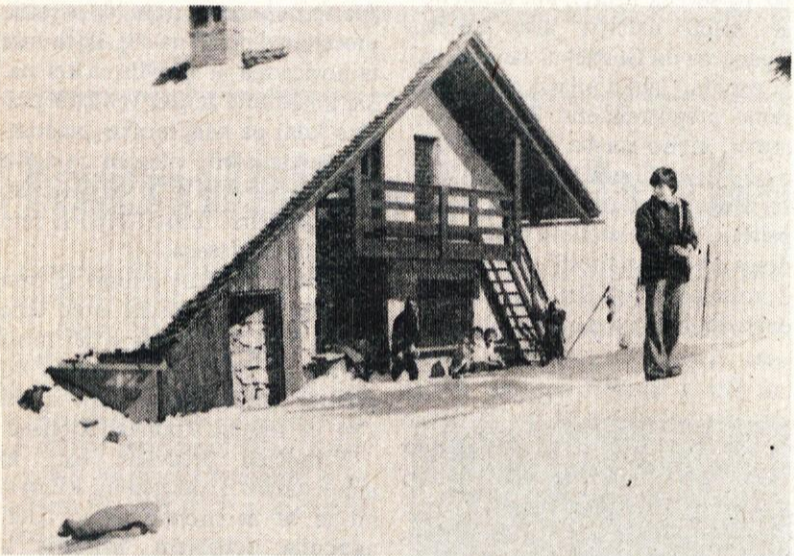
Po programu naj bi bil plinovod položen do meseca julija 1978. Sporazum je zaenkrat podpisalo 76 potrošnikov, med katerimi pa ni Vrhnik in bo plin potoval mimo Vrhnik kot tranzit saj ta ne bo imela priključka. Morda je to povsem razumljivo in tudi opravičeno, ker je vrhniško gospodarstvo trenutno preobremenjeno z investicijami komunalnega značaja tj. gradnjo čistilnih naprav rekonstrukcij o vodovodnega omrežja, električnega omrežja itd.

Vsekakor pa moram poudariti prednosti, ki jih bo prinesel prehod iz uporabe mazuta na uporabo plina za zmanjševanje onesnaženosti zraka, kajti presek plinovoda in prevodnost plina bo nado- meščalo 750.000 ton mazuta letno, le-ta pa vsebuje 2 % žvepla.

F.O.

Vlečnica je letošnjo zimo v veliko zadovoljstvo smučarjev vedno obratovala.

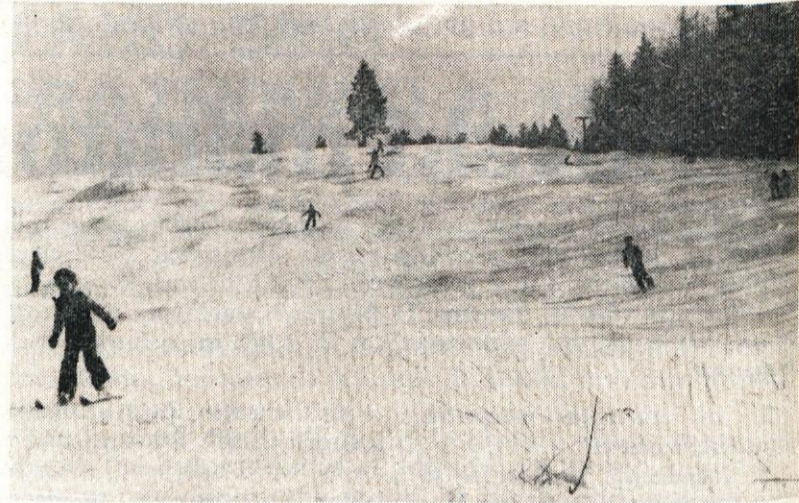
Počitek si lahko privoščite tudi pri idilični koči sredi smučišča.

Športno rekreacijski center Ulovka

O našem osrednjem zimskošportnem središču – Ulovki je bilo izrečeno že veliko besed; pohvalnih, pa tudi veliko negodovanja in kritike. Vendar pa je v letošnji, snega obilni zimi Ulovka dokazala, da so investicije, vložene vanjo dobro naložene in da jih je treba le še oplemenititi.

Prav zato so se v IUUV, ki je kupila brunarico na Ulovki (oziroma uredila vse finančne zadeve, ki vrsto let niso bile urejene) za približno 200 milijonov odločili, Ulovko urediti tako, da bodo delovni ljudje, in to ne samo iz naše občine ampak tudi iz sosednjih (za Ulovko je velikega pomena zlasti neposredna bližina Ljubljane), imeli na njej skozi celo leto primerno športno-rekreativni center. Tako nameravajo na Ulovki poleg smučišč, ki so bila že letošnjo zimo redno vzdrževana, urediti tudi drsališče, balinišče ter vrsto drugih igrišč za odrasle in otroke.

Skratka, zamisli in načrtov je veliko in lahko upamo, da se bodo ti tudi uresničili, saj bo Ulovka kot tak rekreativno-športni center predstavljala za naše delovne ljudi veliko pridobitev!

Na lepih smučarskih terenih Ulovke je smuka ugodna za vse vrste smučarjev.

Pogled na brunarico in na velik ter dobro urejen parkimi prostor.

30 letnica mladinskih delovnih brigad

Meseca aprila 1946, ko se je mladina Jugoslavije pripravljala na svoj tretji kongres, so se pričela tudi pripravljala dela za gradnjo proge Brčko – Banoviči, ki naj bi jo gradila mladina. V Brčkem, tedaj še majhnem bosanskem mestu, se je začela prva skupna akcija, jugoslovanske skojevske mladine – graditev proge Brčko – Banoviči in nato še proge Šamac – Sarajevo.

Z mladostno silo in poletom, polnim zanosa in samoodrekanja so se zbrali fantje in dekleta iz cele Jugoslavije. Prišli so iz mest in vasi, iz šol in tovarn, bilo jih je več kot 62000. Niso se ustrašili težke naloge, ki jih je čakala. Izkopati je bilo potrebno 18900000 m³ zemlje, prepeljati in razsuti 3182000 m³ gramoza, postaviti nekaj večjih in manjših objektov. V zelo težavnih razmerah so izvršili svoj delovni podvig. Mladina je zgradila manj kot v sedmih mesecih 90 km proge, izkopala dva predora, postavila 22 mostov, uredila 220 železniških prehodov in premetala na milijone kubičnih metrov zemlje.

Z izgradnjo te proge je bila vzpostavljena neposredna prometna zveza med severo-vzhodno Bosno in vso Jugoslavijo, tuzlanskemu bazenu pa so se odprle velike možnosti za gospodarski razvoj.

Mladina je s to akcijo pokazala, da lahko računamo nanjo pri obnovitvi porušene domovine. V tej akciji so sodelovali mladinci iz vseh republik in ideja bratstva in enotnosti se je pričela vse globje utrjevati med mladimi ljudmi.

Obenem s tridesetletnico mladinske proge Brčko – Banoviči

proslavljamo tudi tridesetletnico mladinskih delovnih brigad. Milijon mladih ljudi je sodelovalo v različnih delovnih akcijah. V teh brigadah so se naučili, da so največje vrednote za graditev naše domovine: tovarštvo, bratstvo, enotnost.

Na teh zveznih, republiških in lokalnih delovnih akcijah je sodelovala tudi Vrhnikija z več kot tremi brigadami. Preko 80 mladincev je bilo udarnikov, nekateri so bili tudi večkrat udarniki, nekateri so dobili pohvale in spomenice mladinskih delovnih brigad. Vrhniški mladinci so radi sodelovali v akcijah. Ko se je pričela graditi avtomobilska cesta Ljubljana – Zagreb in Paračin – Niš je bilo toliko prijavitelcev, da so bile organizirane še manjše lokalne akcije, katerih so se lahko udeležili vsi, ki so želeli delati v brigadah. Vrhnikija je dala brigadirje za gradnjo ceste Ljubljana – Zagreb, Paračin – Niš, most čez Savo, pri Jankomiru, viadukt pri Trebnjem, za progo Doboj – Banja Luka, športni stadion v Ljubljani itd.

Predlagam Občinskemu komiteju ZMS Vrhnikija, da bi v sklopu praznovanja Dneva mladosti prire-

dil proslavo ali srečanje s temo „30 let mladinskih delovnih brigad.“

S tem prispevkom sem hotel pokazati pripravljenost za izvrševanje nalog pri graditvi domovine, vojne in povojne generacije mladih. Seveda današnja mladina ne zaostaja za temi generacijami, ki so imele najlepše odlike, le da današnja nosi v sebi številne značilnosti, ki so podoba časa v katerem živimo.

Pejič Tomislav

Mladinske delovne akcije v Sloveniji v letu 1976

Tudi letos bo v Sloveniji na nerazvitih področjih organizirano več mladinskih delovnih akcij. Na Kozjanskem bo potekala zveza mladinska delovna akcija, kjer bodo mladi gradili vodovod in ceste. Poleg teh pa bo v poletnem času organiziranih tudi več republiških mladinskih delovnih akcij in sicer: v Brkinih bodo mladi brigadirji dograjevali slemensko cesto; v Slovenskih goricah bodo gradili vodovod; v Suhi krajini vodovod in ceste; v Kozjani vodovod.

Ali veste – da vsak nov telefonski priključek stane naročnika okoli 1600 din, PTT pa približno 20000 din.

KOŽBANA 76

Letos organizira OK ZSMS Vrhnikija svojo brigado v Kožbani pri Novi Gorici in sicer v času od 18. julija do 8. avgusta. Brigada, ki naj bi nosila ime „Ivan Cankar“, bo štela 40 brigadirjev. Del brigadirjev bosta zagotovili tudi OK ZSMS Kočevje in Logatec, vendar bo več kot polovico brigade Vrhničani. Ker je za uspešnost brigade in pripravo le te potrebno z evidentiranjem pohiteti, je tudi rok prijave omejen. Seveda pa imajo Vrhničani možnost sodelovanja v vseh že prej omenjenih brigadah in ne le v Kožbani 76, katere neposredni nosilec je Vrhnikija. Zato prosimo vse, ki nameravajo letos na mladinske delovne akcije da se čimprej prijavi na: OK ZSMS Vrhnikija, pp 15,61360 Vrhnikija, najkasneje do srede aprila 76. Upoštevali bomo čas prijave, kot prednost pri kadrovanju v brigade.

30-let MLADINSKIH DELOVNIH AKCIJ

Letos poteka že trideset let organiziranja mladinskih delovnih akcij v Jugoslaviji. Letošnja centralna proslava 30-let MDA je bila na dan brigadirjev, 1. aprila v Brčkem.

Ker je v povojnem času na mladinskih delovnih akcijah v Jugoslaviji sodelovalo mnogo Vrhničanov naprošamo vse, ki so se udeležili katerekoli mladinske delovne akcije, da se nam oglasijo (nekateri so se že) in nam postrežejo s podatki o akcijah: kdaj in kje so akcije potekale, kaj se je gradilo, koliko brigadirjev je sodelovalo, podatki o poteku akcije in podobno. Prosimo vas, da nam podatke posredujete pisмено ali pa se zglasite v pisarni OK ZSMS Vrhnikija, stari dom JLA, 1. nadstropje. S seboj prinesite ali

pa nam pošljite tudi morebitne dokumente o MDA. Zbrane podatke bo RK ZSMS objavila tudi v posebni brošuri o MDA.

V mesecu mladosti – maju pa bomo organizirali tudi srečanje veteranov brigadirjev – veteranov, zato prosimo vse, da se nam čim prej oglasite in sodelujete na tem srečanju.

OBČINSKA MLADINSKA DELAVNA AKCIJA

OK ZSMS že nekaj let načrtuje občinsko delovno akcijo, toda doslej se nam je vedno zataknilo že pri pripravi načrtov. Lansko leto je bila predvidena MDA občinska za izgradnjo trim steze, toda pristojni, ki so načrte obljubili, teh niso preskrbeli. Tako tudi letos, čeprav to akcijo načrtujemo, še vedno ne vemo ali bo izvedljiva. Zato vse, ki imajo kakršnekoli ideje in ki vidijo možnosti za realizacijo občinske MDA prosimo, da nam pomagajo! OK ZSMS VRHNIKA

16. MAJA PRIREJATA KS IN KRAJEVNA KONFERENCA SZDL LIGOJNA IZLET V CELJE, VITANJE, SLOVENJ GRADEC IN NA POHORJE, KJER BODO UDELEŽENCI OBISKALI TUDI KRAJ, KJER JE PADEL BOREC IZ LIGOJNE JOŽE FURLAN-BOGDAN.

ORGANIZATORJI VABIJO OBČANE, ŠE ZLASTI PA MLADINO, DA SE IZLETA UDELEŽE V ČIM VEČJEM ŠTEVILU!

PERSPEKTIVA VRHNIŠKEGA DRUŽBENOEKONOMSKEGA RAZVOJA

Usposobljeni kadri

V današnjem obdobju dobiva kadrovska politika pomembno vlogo na vseh področjih našega družbenega in gospodarskega delovanja. Ustava, zakoni ter družbeni dogovori in samoupravni sporazumi postavljajo v središče dogajanja delavca – samoupravljalca, kar pa seveda od njega zahteva vse širša znanja, da bi lahko aktivno in konstruktivno sodeloval pri oblikovanju gospodarskega ter samoupravnega razvoja. Tehnološki razvoj je iz dneva v dan bolj odvisen od kvantitete in kvalitete visokokvalificiranih kadrov ter vse manj od strojev in priročnosti surovinskih baz.

Ob pričetku srednjeročnega obdobja 1976-80 si oglejmo nekatere elemente, ki pogojujejo kadrovske politike na Vrhniki.

V občini Vrhnika živi po podatkih iz leta 1974 14.677 prebivalcev in sicer na površini 160 km² kar pomeni, da se Vrhnika uvršča v Sloveniji med manjše občine. Koncem leta 1975 je bilo v vrhniškem gospodarstvu, negospodarstvu ter zasebnem sektorju zaposlenih 4250 delavcev, od tega 2066 ali 48,6 % žensk. To pa niso vsi zaposleni Vrhniki, saj se jih mnogo dnevno vozi na delo v druge občine (približno 2500), največ v ljubljanske. V občini Vrhnika je največ delavcev zaposlenih v industriji (podatki veljajo 31.12.1975) 2751, sledi kulturna in socialna dejavnost 287, gradbeništvo 270, obrt 215, trgovina in gostinstvo 202 delavca itd. V gospodarstvu je zaposlenih skupno 3704 delavcev, v negospodarstvu 418 ter v zasebnem sektorju 128 delavcev. Na Vrhniki zaposlujejo največ delavcev naslednje organizacije združenega dela:

1. Industrija usnja 1193
2. Liko 912
3. Igrad 261
4. Donit – TOZD Tovarna sintetičnih smol Borovnica 226
5. Kovinarska 160
6. Iskra – Tovarna antenskih naprav 105

Iz Vrhnike se je v tujino zaposlilo okrog 220 delavcev, ki so v večjem številu odhajali v tujino po letu 1965. V zadnjih dveh letih pa je zaposlovanje v tujino skoraj povsem zaustavljeno.

Brezposelnosti na Vrhniki praktično ni, saj je pri Samoupravni skupnosti za zaposlovanje Ljubljana prijavljenih le 33 delavcev (11 žensk), ki so v glavnem težje zaposljivi, kar pomeni, da se vsak sposoben in zdrav Vrhnikan lahko brez težav zaposli.

Delovne organizacije so v letu 1975 prijavile 814 prostih delovnih mest. Od tega je bilo približno 400 novih delovnih mest (nastalih zaradi razširjene reprodukcije ter naravnega odliva – upokojitve). Ostala prosta delovna mesta so nastala zaradi odhoda delavcev v druge organizacije združenega dela (fluktuacija). Od vseh prijavljenih prostih delovnih mest je bilo zasedenih 727, kar pomeni, da je nekaj manj kot 100 delovnih mest ostalo nezasedenih. Največ so organizacije združenega dela iskale priučene delavce (103), sledijo kvalificirani delavci (93) ter nepriučeni delavci (87).

Za velik del Slovenije je že vrsto let značilno, da je priliv delavcev, po količini in po kakovosti, precej manjši od potreb gospodarstva in negospodarstva. Ta pojav je prisoten tudi v občini Vrhnika. Tako je v šolskem letu 1974/75 zapustilo osnovno šolo 179 učencev (od tega 160 v osmen razredu ter 19 v nižjih razredih), medtem ko je bilo

politiki veliko več pozornosti kot doslej, še zlasti pri uresničevanju dokumentov, ki so že sprejeti, oziroma bodo v najbližji prihodnosti in se nanašajo na kadrovske politike. Pri tem mislimo na doslednejše izvajanje družbenega dogovora o kadrovske politike, ki je na Vrhniki že dalj časa podpisan, vendar so njegova določila še vedno več ali manj samo na papirju.

Drug pomemben dokument je samoupravni sporazum o štipendiranju dijakov in študentov. Sporazum je zaživel (čeprav s težavo) tako, da dijaki in študenti že prejeto štipendije iz združenih sredstev. Seveda pa čaka sedaj združeno delo še ena zahtevna naloga in sicer, da si s kadrovskim štipendiranjem zagotovi potrebne kadre. Z doslednim in načrtnim kadrovskim štipendiranjem se bodo zmanjševale potrebe po združevanju sredstev za socialne štipendije, delovne organizacije si bodo v perspektivi zagotovile strokovnjake, mladina pa si bo s tem zagotovila delovna mesta.

Predvidevamo, da bo do konca maja na Vrhniki sprejet samoupravni sporazum o minimalnih standardih za življenjske in kultur-

Ob sprejemanju srednjeročnega plana razvoja bomo morali opredeliti nosilce gospodarskega razvoja, pri čemer bo treba upoštevati zlasti naslednje kriterije:

- da ima nosilec oblikovan dolgoročni plan, v katerega je vgrajena tudi kadrovska komponenta

poslovanju, saj bodo imeli nosilci razvoja možnosti za hitrejšo razširjeno reprodukcijo, medtem ko bo treba manj perspektivna področja razvijati počasneje ali pa morda celo preusmerjati delavce na produktivnejša delovna mesta.

Razvoj vrhniške občine in njene

Naslednja tabela prikazuje gibanje zaposlovanja v zadnjih petih letih:

Leto	Družbeni sektor dejavnosti			Zasebni sektor	Skupaj družbeni in zasebni sektor	
	Gospodarstvo	Negospodarstvo	Skupaj		Skupaj	Veržni indeks
1971	2935	363	3298	78	3376	
1972	3195	378	3573	86	3659	108,4
1973	3352	394	3746	101	3847	105,1
1974	3491	427	3918	109	4027	104,7
1975	3623	382	4005	111	4116	102,2

- da je usmerjen v zaposlovanje pretežno kvalificiranih delavcev
- da je usmerjen z delom proizvodnje v izvoz
- da proizvodnja sloni pretežno na domačih surovinah
- da se z razvojem proizvodnje zmanjšuje uvoz
- da je v večji meri povezan v OZD v SRS in SFRJ
- da skrbi za razvoj lastnih kadrov
- da s svojo proizvodnjo ne onesnažuje okolja itd.

Izpolnjevanje navedenih pogojev se, bo brez dvoma odražalo pri za-

ga gospodarstva je v veliki meri odvisen od vraščanja smotne kadrovske politike v vsakdanje življenje. To pomeni, da je treba čim bolj izobraziti mlado generacijo ter jo produktivno zaposliti. Prav tako pa so velike možnosti v izobraževanju in usposabljanju že zaposlenih delavcev, saj se v sistemu usmerjenega izobraževanja predvideva nenehno prehajanje od izobraževanja k delu ter obratno. Delavec – samoupravljalca se mora torej izobraževati v svoji celotni delovni dobi.

Janez Žnidaršič

Dober delavec in delovni tovariš

V decembru je bila svečana seja delavskega sveta IUUV TOZD Usnjarna na katero so bili povabljeni predstavniki družbenopolitičnih organizacij na Vrhniki. Na tej seji so bila ob trideseti obletnici osvoboditve podeljena odlikovanja najzaslužnejšim članom te delovne organizacije.

Med nagrajenci je bil tudi tovariš Pejić Tomislav, dolgoletni delavec te delovne organizacije in številnih družbenopolitičnih organizacij. Prav zato sem se odločil, da ob tej priliki predstavim našim bralcem tega dobrega tovariša.

Takole mi je pripovedoval o sebi: „1944. sem po zadolžitvi OF pričel delati kot partizanski vodič in prenašal pošto. Po letu 1945 sem hodil v hajke za četniki, ki so se v krajih kjer sem doma, zadrževali do leta 1951. V Slovenijo sem prišel kot vojna sirota, saj mi je oče padel kot rusko-španski prostovoljec, mati pa mi je zaradi mučenja in preganjanja umrla med vojno. Tudi stric, ki je bil sekretar partije za področje vzhodne Bosne, je padel med vojno, teta pa je umrla po osvoboditvi kot major JLA in spomeničarka.

Ko sem prišel na Vrhniko sem se takoj vključil v družbenopolitično delo; bil sem član CK LMS, Okrajnega komiteja, Okrajnega sindikalnega sveta, vrsto let predsednik Občinskega komiteja mladine, večkrat izvoljen v občinski komitej ZKS, član raznih komisij pri občinski skupščini, v občinskem odboru SZDL, član delavskega sveta v tovarni itd. Danes delam kot delegat KS v občinski skupščini, v komisiji za družbeni nadzor pri občinski skupščini, kot sodnik porotnik na vrhniškem sodišču, sem član Sveta delegatov OZD

IUV Vrhnika in še bi lahko našteval.

Prelepe spomine imam na čase, ko sem bil v mladinski delovni brigadi udarnik na progi Dobo – Banja Luka in na Viču, kjer smo gradili stadion. Še danes si pogosto želim, da bi bilo tako kot takrat v brigadi, kjer smo bili vsi enaki in med nami resnični ni bilo nobenih razlik. Ne morem pozabiti brigadirskih dni, ko sta Ljubljanska brigada, v kateri sem bil in Makedonska, izkopali usek, ki pa se nam je v nevihti zasul. Krepko smo ponoči prišli za lopate in zjutraj je bila škoda odpravljena in ko nas je tistega dne obiskal maršal Tito, so nam kljub utrujenosti žarele oči.

Vesel sem odlikovanja – Orden zasluže za narod s srebrno zvezdo – saj je to moje prvo odlikovanje. Obenem pa želim, da bi taka in podobna odličja še podeljevali, saj je še veliko tovarišev, ki si to zaslužijo!

Tak je Tomo Pejić. Kar želi sebi, privošči tudi drugim. Dober delovni tovariš je in vsakomur rad pomaga kolikor le more. Omenim naj samo še eno njegovo lastnost: kar mu leži na srcu to tudi pove in verjemite mi, prav zaradi tega ima veliko prijateljev. Trden in neomajen je, kadar gre za vprašanja, pomembna za družbo, saj iskreno ljubi svojo domovino, njeno ureditev in pridobitve NOB.

Ivan Malavašič

Namere učencev po končani osemletki:	1971	1972	1973	1974	1975
4. let.sr. šole	78	84	77	98	97
poklic. sr. šole	68	67	73	45	74
ostali na kmetiji	–	2	4	1	–
zaposlitev	3	6	12	1	1
ne vem (neodločen)	27	33	14	15	28
Skupaj:	176	192	180	160	200

Vključitev učencev po končani osemletki:	1971	1972	1973	1974	1975
4. let.sr. šole	76	101	65	95	115
poklic.sr. šole	78	73	59	47	73
ostali na kmetiji	4	2	1	1	2
zaposlitev	20	24	10	6	2
ne vem (ne vključeni)	–	11	27	–	1
Skupaj	178	211	162	149	193

Priliv iz šol oseb, ki imajo stalno bivališče na Vrhniki:	1971	1972	1973	1974	1975
poklicne	93	78	93	97	85
srednje	14	39	25	46	39
višje	11	7	9	6	13
visoke	4	7	10	10	12
Skupaj:	122	131	137	159	149

Velik odstotek zaposlenega prebivalstva ter majhen delež kmečkega prebivalstva, ki bi se eventualno še lahko zaposlili, imata za posledico, da so kadrovske rezerve na Vrhniki praktično izčrpane. Prav tako vpliva na primanjkljaj delavcev tudi bližina Ljubljane, ki nudi večje možnosti zaposlovanja kot Vrhnika.

Navedeni podatki, ki ilustrirajo kadrovske situacije na Vrhniki kažejo, da bo treba v občinskem merilu posvečati smotrni kadrovski

ne razmere ter o pogojih pri zaposlovanju delavcev v občini Vrhnika. Cilj sporazuma je, da združeno delo, ob sprejemanju novih delavcev upošteva, razen stroškov samega delovnega mesta, še potrebe po ustreznih stanovanjskih površinah, prav tako pa mora biti osnovna težnja pri zaposlovanju dviganje produktivnosti ter povečevanje dohodka na zaposlenega. V situaciji pomanjkanja delavcev je torej treba zaposlovati počasneje, vendar učinkoviteje.

DAN MLADIH SAMOUPRAVLJALCEV NA OSNOVI ŠOLI
IVAN CANKAR

Potrdili zaupanje

„Današnji dan – 12. marec 1976 bo zapisan v zgodovini naše šole kot samoupravni dan. Učenci smo prevzeli naloge tovarišev učiteljev in ostalih delavcev na šoli. Do sošolcev, ki so nas učili smo se obnašali dostojno, saj lahko rečem, da so se temeljito pripravili na samoupravni dan.” Tak je bil uvod v poročilo, ki ga je na konferenci mladih samoupravljalcev podala razredničarka 8.a. razreda – učenka Sanka Pleško.

SAMOUPRAVLJANJE JE PRAVICA NAS VSEH!

SAMOUPRAVLJALCI ŽE DANES, NE ŠELE JUTRI!

To je le dvoje parol, ki so krasile obe avli na osnovni šoli Ivana Cankarja. Učenci so bili lahko upravičeno ponosni samo nase, saj so pripravili in tudi uspešno izvedli samoupravni dan. Namesto učiteljev in ostalih zaposlenih na šoli so vse dolžnosti opravili sami, popoldan pa so izvedli še konferenco samoupravljanja z naslednjim dnevnim redom:

- poročilo razrednikov
- vtisi posameznikov o prvem samoupravnem dnevu in razgovor o njem
- sklepi konference

Mnenje učiteljev in učencev je bilo enotno; samoupravni dan na šoli je v celoti uspel. Učenci so lahko spoznali, da delo učiteljev ni tako preprosto, temveč zahteva mnogo priprav, naporov in dobre volje. Prav zaradi teh spoznanj bodo znali v bodoče pedagoški poklic bolj ceniti in spoštovati delo učiteljev.

Disciplina med učenci je bila dobra, morda celo boljše kot v ostalih šolskih dneh. Nekaj težav je bilo v višjih razredih, medtem ko

so učenci nižjih razredov znali svoje nekoliko starejše tovariše spoštovati in ubogati.

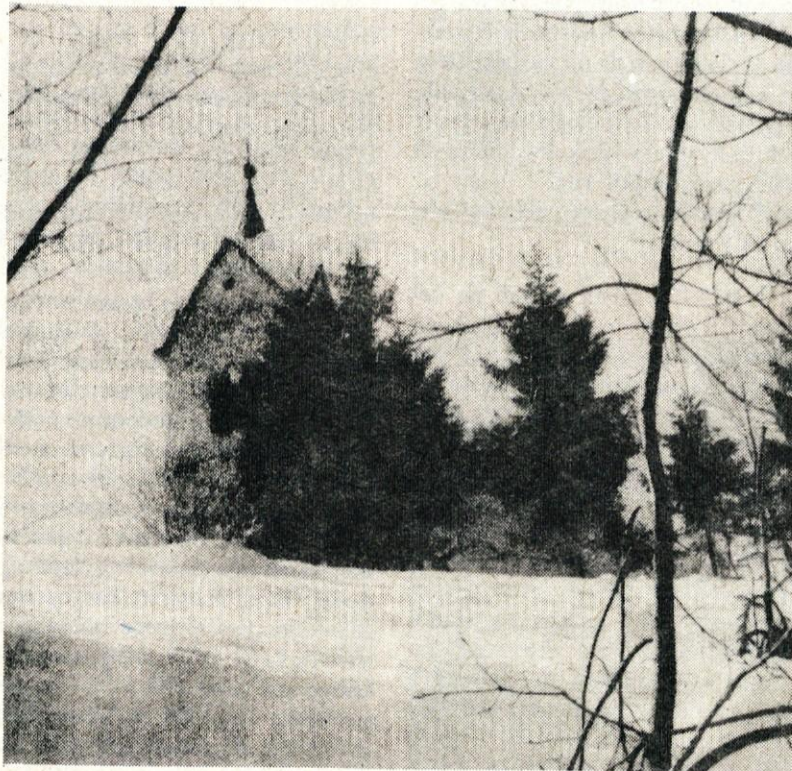
Ko je delo učencev tistega dne ocenila ravnateljica, tovarišica Marta Aleksič, je dejala, da so učenci ta dan potrdili njeno prepričanje v to, da so pridni učenci. Pri delu so se seznanili s težavami, s katerimi se učitelji vsak dan srečujejo v razredu. Spoznali so, da marsikdaj ni mogoče uresničiti tistega, kar tudi učitelji želijo. Svojo nalogo so opravili tako zavzeto, da jih je bila resnično vesela. Poudarila je tudi to, da sta bila red in disciplina tega dne takšna, kot si jo ona in ostali učitelji žele vsak dan. Izrazila je tudi željo, da bi v prihodnje lahko s skupnimi močmi uresničili marsikateri načrt. Ko jih je na koncu povprašala še o tem, ali se je tega dne morda kdo odločil za pedagoški poklic, je takoj dobila nekaj pritrditiv.

Tudi Maja Kajdiš, učenca 8. razreda, ki je tega dne prevzela mesto ravnateljice in zelo uspešno vodila konferenco, je na koncu dejala: „Kdor prevzema mesto ravnateljice se mora zavedati, da prevzema veliko odgovornost!”

Menim, da lahko organizacijo samoupravnega dne na osnovni šoli pozdravim in jim obenem zaželim, da to ne bi ostal osameljn primer!

Dragica Pečar

OSREDNJA PROSLAVA
100 LETNICE ROJSTVA
IVANA CANKARJA BO 10. MAJA
V CANKARJEVEM DOMU
NA VRHNIKI

Kuren v snegu

Uspjel večer

V sklopu proslav ob 100 letnici Cankarjevega rojstva je moški zbor LIKO Vrhnika-Parketama Verd, v soboto 13. marca priredil na Vrhniki samostojen koncert. Predstavili so slovenske borbene, narodne, umetne in pesmi drugih jugoslovanskih narodov. Pred koncertom je v dvorani vladalo veselo, praznično razpoloženje. Zbrali so se mladi in stari, vsi ljubitelji pesmi, ki so z navdušenim ploskanjem pripomogli, da je nastop še bolj uspel.

V času, ko fantje niso smeli prepevati narodnih viž, je nastajala borbena pesem, ki je budila ponos in borbeno zavest v srcih in vzbujala upanje na lepše in boljše čase. Zbor je predstavil štiri borbene pesmi: Simonitijsvo „Budnico”, „Prečuden svet” K. Pahorja, viharo ploskanje občinstva je bilo namenjeno makedonski „Bolem mi leži”, ciklus borbenih pa se je zaključil z „Bazošico” F. Vehturja.

Sledil je venček narodnih. Vse so bile izredno občuteno zapete in so tako še enkrat pokazale pravo vrednost narodov zakladnice. Slišali smo koroški narodni „Čej so tiste stezice” in šaljivo „Pesem od rojstva”, sledili pa sta še „Lan’ so mi rekli” in „Pleničke je prala” in dve gorenjski pesmi „Pisemce” in „Oj ta soldaški boben”. Niz narodnih pesmi sta zaključili „Pa se sliš” in prekmurska „Marko skače”, ki je bila res vrhunsko izvedena.

Tretji del koncerta je bil posvečen umetnim in tujim pesmim, ki so tudi naletele na topel sprejem pri poslušalcih. Te so bile: „Kadar misli žalostne” madrigal Costeleya, „Tam kjer pisana so polja”, Alojz Srebotnjak je suhi in skopi, pa vendarle lepi kamniti Kras prelil v čudovito pesem „Bori”. Zbor je predstavil še tri ruske narodne – v srce segajočo „Monotono zvoni zvonček” znano in priljubljeno „Kalinko” in „Taribari” ter Schubertovo „Zum rundaranz” ali po naše „Hajd v kolo”.

Največji aplavz pa je doživela črna pesem „You better mine”. To je pesem, ki dviguje ubogo

črnopolto ljudstvo na prostranih plantazah, kjer so črnopolti ponekod še danes le „govoreče orodje”. Pesem je bila zaradi izrednega navdušenja publike ponovljena, saj je bila res virtuosno izvedena, pohvalo pa zasluži solist v tej pesmi.

Kaj naj zapišem za konec? Morda le to, da je kulturno življenje na Vrhniki živo in vredno svojega rojaka Ivana Cankarja. Posebno zahvalo zaslužijo organizatorji in pa požrtvovalni pevovodja prof. Jurjevčič, ki je ne samo duša glasbenega življenja na Vrhniki, ampak tudi uspešen likovni ustvarjalec, saj je njegovo delo tudi lesore pisatelja Cankarja na vabilu za koncert.

Marjan Sedej

SREČANJE Z UMETNIKI

V enem izmed preteklih tednov so nas počastili z obiskom trije znani umetniki: sopranistka Sonja Hočevar, basist Ladko Korošec in pianist, prof. Andrej Jarc. Program, ki so ga pripravili posebej za nas osnovnošolce, je stekel v Cankarjevem domu.

Sam sem prejel odgovorno, vendar častno nalogo, da v imenu OŠ Ivan Cankar pozdravim drage goste. Čeprav so se mi hlače precej tresle zaradi treme, sem po bese-

Čebelarji praznujejo

11. februarja letos je minilo 70 let, ko so se čebelarji iz Vrhnike in okolice zbrali v gostilni pri Jurci. Po domače so rekli pri Podlipčanu kraj mosta, znanega po enajsti šoli Ivana Cankarja.

Kdo bi vedel povedati, kaj jih je napotilo, kakšna čustva so jih navdajala in kaj so pričakovali od čebelarjske organizacije! Ne smemo pozabiti, da se je to zgodilo že v nekdanji Avstriji.

Brez dvoma je ustanovitvi botrovala želja po napredku. Le-ta pa je imela tedaj že globoke korenine v prebujajoči se narodni zavesti in nauku o čebelarstvu, ki ga je poučeval na prvi čebelarški šoli na Dunaju naš rojak, čebelar Anton Janša.

Na občnem zboru Čebelarjskega društva 7. marca letos je bil sprejet dokončen sklep, da 70 letni jubilej proslavimo 13. junija. Da bi imela slovesnost še večji poudarek, so čebelarji že na lanskem občnem zboru sklenili, da prostovoljno zberejo sredstva za društveni prapor. Ob tej priliki bodo podeljena tudi priznanja Antona Janša dolgoletnim članom, ki so desetletja ostali zvesti svoji organizaciji zavedajoč se, da je pridobljeno znanje vredno več kot trenutne koristi.

Po proslavi bo javna prireditev z bogatim srečelovom prodajo spominskih značk in podobno. Ne prikrivamo želje, da bi ob tej priliki zbrali nekaj finančnih sredstev, ki so namenjena:

- skrbi za strokovno izobrazbo čebelarjev in pomoč čebelarstvu krožku na šoli „Janez Mrak” za pridobivanje mladih čebelarjev (predavanja, filmi, tečajji in podobno),

- zatiranje žarišč kužnih bolezni čebel in čebelje zalege,

- izboljšanje opazovalne službe o gozdnem medenju,

- sajenje medovitih rastlin in podobno

Ob tej priliki prosimo vse občane, da naša prizadevanja podro!

Čebelarjsko društvo

KONCERT PEVSKEGA ZBORA IUUV

V počastitev slovenskega kulturnega praznika so člani sindikalnega pevskega zbora IUUV in mladi gledališčniki dramske skupine pri OK ZSMS pripravili skupen koncert.

Program pevskega zbora je obsegal tri pevske zvrsti: borbene, narodne in umetne pesmi. Uvod je predstavljala zborovsko prirejena Zdravljica. Več med eno in drugo ali med več zborovskimi pesmimi so predstavljale manj znane pesmi slovenskih pesnikov, ki so jih izvedli člani dramske skupine.

Naj omenim, da je bil to prvi samostojni nastop tega zbora, ki ga že od vsega začetka vodi tov. Tom Jurjevčič. Ker smo se s tem koncertom vključili v širše slovensko praznovanje tudi Vrhnjčani in ker se je koncerta udeležilo mnogo naših občanov menim, da je ta večer uspel.

Dragica Pečar

dah tovarišev učiteljev nalogo dobro opravil. Pa tudi če bi se zmotil, se gotovo ne bi nihče jezil name, saj pozdravljati ljudi, ki so v življenju s trudom in delom tako veliko dosegli res ni tako, kot če pozdravljaš sošolca.

Ladko Korošec je v uvodnih besedah slikovito prikazal lepoto prave slovenske pesmi, ki jo pogosto že odrivajo tuje popevke. Nato se je zvrstilo kakih deset prelepih točk bodisi na temo partizanske pesmi ali iz opernega sveta. Tako oba pevca kot pianist so nam prav lepo prikazali nekaj iskric iz obširnega glasbenega sveta. Vse poslušavce pa je prav gotovo najbolj navdušila zadnja točka sporeda, ki je prikazovala dva pravkar poročena zakonca, v prepiru. Ob tej točki smo se pristrčno nasmejali, saj je vse bovala mnogo humorja.

Ko smo se gostom zahvalili za obisk, smo si obenem zaželeli, da bi bilo takih srečanj, ki seznanjajo mladino z živo glasbo, v prihodnje še več.

Marjan Geohelli, 7.b
Osnovna šola
I. Cankarja Vrhnika